MISLI

1968 AVGUST ŠTEVILKA 8 LETO XVII

Registered at the G.P.O. Sydney, for transmission by post as a periodical.

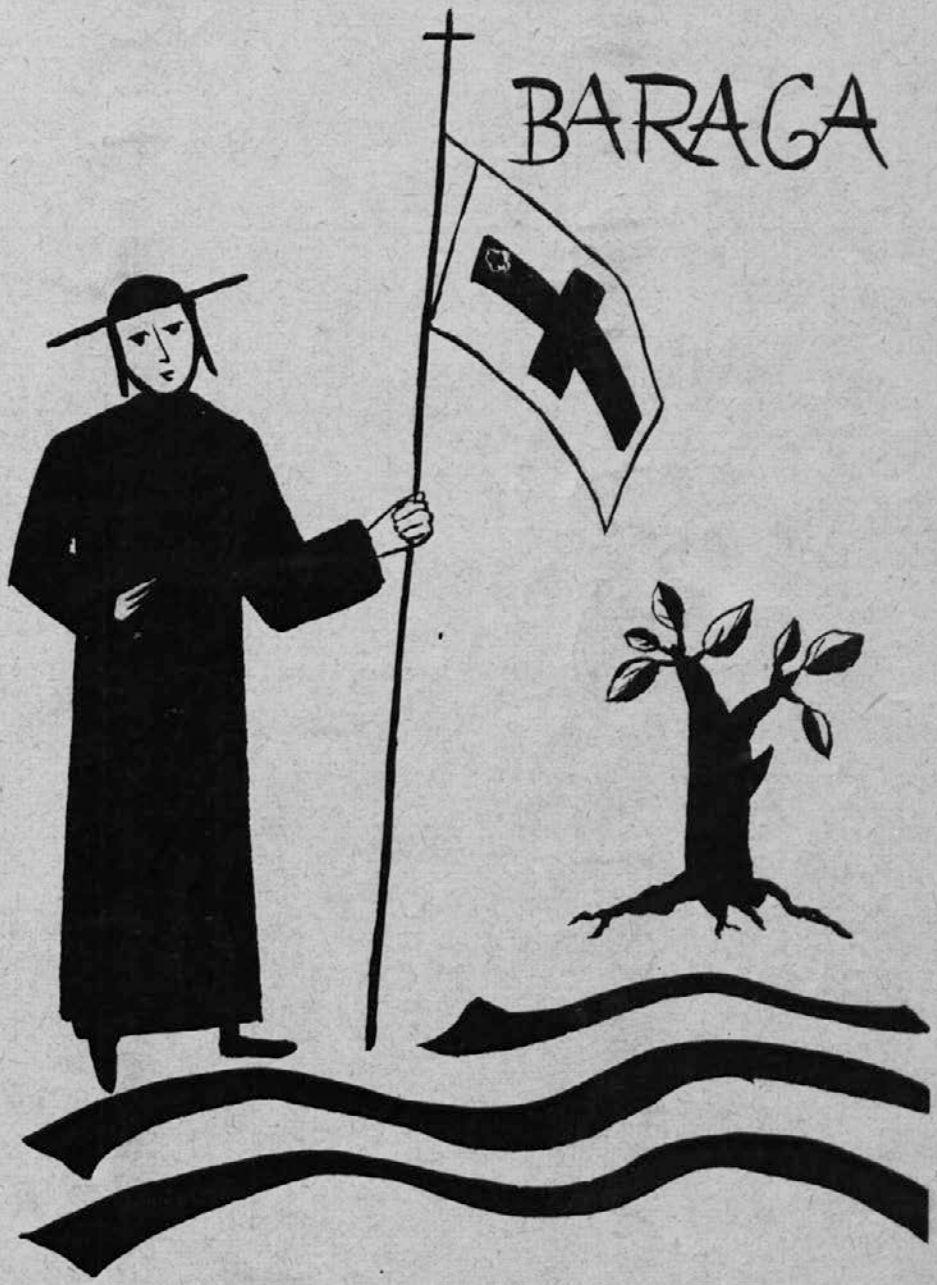

MISLI

(Thoughts)

Mesečnik za versko in kulturno življenje Slovencev v Avstraliji

★

Ustanovljen leta 1952

★

Urejuje in upravlja
P. Bernard Ambrožič
O.F.M.
6 Wentworth St.,
Point Piper, N.S.W., 2027
Tel.: 36 1525

★

Naročnina $3.00 letno se plačuje vnaprej

★

Naslov: MISLI
P.O. Box 136
Double Bay, N.S.W. 2028

★

Tisk: Mintis Pty. Ltd.,
417 Burwood Rd., Belmore,
N.S.W. 2192. Tel. 759 7094

NAPOVEDANA KNJIGA O BARAGU JE ŽE TU

SHEPHERD OF THE WILDERNESS

(Cena samo $ 1)

ZDAJ SLOVENCEM IN SLOVENKAM NA SRCE:

1. Mnogi obvladate angleščino že v zadostni meri, da boste knjigo sami brali in občudovali.

1. Nabavili si jo boste zlasti za svoje mlajše, tudi če so še otroci, ki brez angleškega branja o Baragu ne morejo spoznati velikega rojaka, občudovanega v prostranem svetu.

3. Pokazali boste knjigo avstralskim prijateljem in znancem in ponudili v nakup. Nekaterim jo boste ob kaki primerni priložnosti podarili. Iz nje bo najlepše stopilo prednje SLOVENSKO IME!

4. Vaši mlajši naj store isto med znanci in znankami iz šole ali drugače. Nagovarjajte jih k temu! Tudi če se knjiga komu samo posodi, bo dosegla svoj cilj — SREČANJE Z BARAGOM.

KJE KNJIGO DOBITI? — Najbolj priročno: pri vseh slovenskih duhovnikih v Avstraliji, posebej o priliki božjih služb in drugih prireditev.

Po pošti jo lahko naročite pri MISLIH: P.O. Box 136, Double Bay, NSW 2028. Za poštnino priložite nekaj znamk. **Vsaj nekateri boste gotovo naročili po več izvodov,** ki jih boste prodali ali podarili v svoji okolici. PRIPOROČAMO!

KNJIGE DOBITE PRI MISLIH

DESETI BRAT, roman, spisal Josip Jurčič — **$1**

REZINKA, povest iz Menišije, spisal Matičič — **$1**

ČLOVEK V STISKI, spisal psiholog dr. Trstenjak — **$1**

PREKLETA KRI, povest, spisal Karel Mauser — **$1**

PASTIR CIRIL, povest iz Korotana — $1

MADITACIJE — pesmi Franca Sodje, pisatelja "Pred vrati pekla" — **$2**

KRALJICA DVEH SVETOV, spisal J. Kokalj, misijonar v Afriki — **$2**

HERTA, povest baletke, spisal Janko Mlakar — **$1.25**

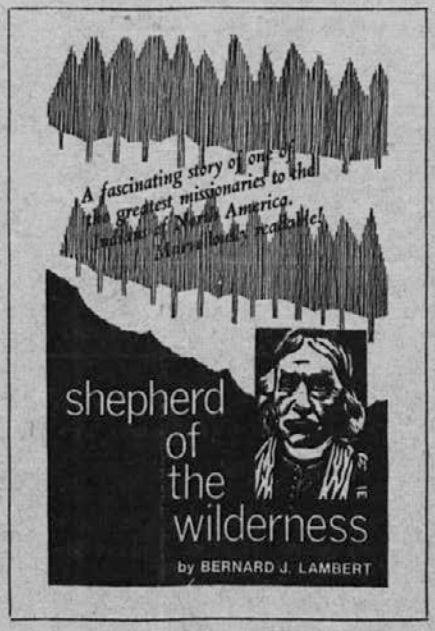

LETO XVII. AUGUST, 1968 ŠTEV. 8

Dragim slovenskim rojakom v Avstraliji

(Pozdrav iz Kopra)

Vaši dušni pastirji so me povabili v Avstralijo. Razlog, da so med drugimi slovenskimi škofi prav mene izbrali, naj bi bil, da je med Vami največ rojakov iz Primorske. Tako naj bi bi bilo primerno, da jih prvi obišče primorski škof.

Ako je tako Bogu všeč in se bo vse prav izteklo, bom prišel meseca oktobra k Vam ter ostal med Vami ves mesec. Vaša nova domovina je silno razsežna, Vi pa na tem ogromnem ozemlju raztreseni. Obiskati bom mogel samo neke Vaše postojanke, kakor so organizatorji obiska že določili, ter se srečati le z nekaterimi izmed Vas.

Namen mojega obiska, dragi rojaki, je, da Vam prinesem košček domovine, ki nam je vsem dala življenje, naš lepi slovenski jezik, narodno zavest, pripadnost naši kulturi, posebej pa še sveto katoliško vero.

Sam sem živel skoro 24 let v diaspori, — v Belgradu, — izven svoje ožje domovine. Imel sem priložnost srečavati se z našimi delavci, rudarji, nameščenci in uradniki ter njihovimi družinami. Znano mi je, kako je naš človek vesel vsega, kar ga spominja na domovino in nanjo veže.

Največjo svetinjo, ki smo jo prejeli doma in jo nosimo s seboj, kamor koli gremo, je naša sveta vera in pošteno kraščansko življenje. Kot slovenski duhovnik in škof delujem sedaj v domovini. Moja naloga je: voditi Cerkev Slovenskega Primorja, ki sega od Loga pod Mangartom do Jelšan, od Sečovelj pod Piranom do Postojne, Idrije in Ledin. Preko 4400 km² meri to ozemlje, a na njem živi komaj 230,000 ljudi. Po sončni Goriški, Krasu, Pivki, Brkinih, Slovenski Čičeriji, po Kopršči hodim, obiskujem župnije, birmujem in vršim tako nadpastirsko službo. Željo imam, kakor tudi naši primorski duhovniki, da bi versko življenje v tem delu slovenske zemlju raslo, se krepilo in prenašalo tudi na mladi rod. Dobro vem, da je moje delavno področje tukaj.

Ali kakor je apostol Pavel želel prinesti tudi kristjanom v Rimu, ki so že imeli svojega škofa — apostola Petra, — duhovni dar, tako sem tudi jaz pripravljen preleteti velike razdalje, da Vas obiščem ter doprinesem skromen delež, da bi evangeljska resnica med Vami močneje zasvetila, milost božja se obilneje razlivala v Vaše duše ter bi v Vašem življenju popolneje odsevala Kristusova podoba.

Moj obisk pade v mesec oktober, ki je posvečen bl. Devici Mariji sv. Rožnega venca. Rožni venec je bil vernemu slovenskemu človeku stalen spremljevalec na njegovi življenjski poti, tako naj tudi mene spremlja na tem potovanju.

Vsak katoliški narod smatra Marijo za svojo Kraljico, tudi mi Slovenci jo smatramo za svojo. Marijin obisk v hiši Zaharijevi je vsem njenim prebivalcem prinesel dragocen božji blagoslov. Naj nakloni nebeška Mati, da bo tudi moj prihod med Vas, dragi rojaki, blagoslovljen.

Priporočam svoj nameravani obisk Vašim molitvam, da bi nam vsem bil v veselje in duhovno rast.

V božjem imenu Vas prisrčno pozdravljam, pa na veselo svidenje!

Koper, 9 julija 1968. — Dr. Janez Jenko, škof.

V DOLINI SOČE —
KRUH IZ CEMENTA

(Nadaljevanje in konec.)

DOLINA JE POLNA MLADINE. Tem ljudem je treba nakazati pot; nekdo se jim mora približati kot prijatelj brez zahrbtnih namenov, brez nezaupanja. Ne želimo jim potrgati strun na njihovih električnih kitarah, želimo samo dati bolj življenjska besedila za njihove popevke, besedila, ki se porajajo iz naših potreb in naših želja.

Nevarno je, da bi si dolina cementnega prahu sama zamenjala srce in si ga nadomestila s tranzistorjem. Povsod ti tranzistorji, televizijski aparati in drugo. Zakaj bi se čudili, če ljudje ne slišijo stoletja starih glasov svojih zvonov. Število vernikov, ki prihajajo k mašam, ni pod slovenskim povprečjem. Od 7200 jih 2000 vsako nedeljo pride k maši. Vendar to "prihajanje" zveni nekoliko preveč optimistično. Kdo je pa rekel, da je krščanstvo v "prihajanju" k maši?

Vedno več je mladih in starih, ki razumejo, da poleg prihajanja k maši mora biti življenje z mašo. Živeti mašo v vsakem trenutku. Dati nov obraz in nov smisel vsemu ogromnemu naporu ljudi, ki so se spoprijeli s stroji, z znanstvenimi postopki in standardom. Mašo moramo približati človeku. Razumeti njegove potrebe.

Nedavno so se dušni pastirji dogovorili, da bodo v središču — Kanalu, uvedli eno nedeljsko večerno mašo, h kateri bodo lahko prišli vsi tisti verniki iz župnij, ki težijo k tovarni, ki so zjutraj zaposleni; vsi župniki bodo izmenoma darovali to mašo. Kdor dela po petdnevnem delovnem urniku, kdor je na železnici, v elektrarnah, naj bi imel iste pravice kot ostali verniki — kmetje. Oni so si že v pradavnih časih uredili tako svoje življenje, da jim je bila nedeljska maša srečanje med seboj in z Bogom, edini kulturni luksuz in prireditev obenem.

Kako naj pomagamo urediti sodobnemu človeku njegovo nedeljo in njegov praznik? Kako dati vanj nekaj soli, da ne bo vse preveč plehko? — Delavci, ki se vrstijo pri strojih, so novi ljudje. Sprememba se je izvršila neverjetno hitro. Ti ljudje nimajo več veliko skupnega s prejšnjim rodom kmetovalcev, ki so se igarali na ravnicah ob Soči. Kam je namenjen ta novi rod? Od dela, ki daje kruh, usmerjajo svoje korake v šport, kulturo, zabavo, avtomobil.

V nekem razgovoru z družinskimi očeti mi je eden dejal: Nikar ne kažite s prstom na nas: nekoč vas je bilo 12,000 v slabših razmerah, ko ste v koših nosili gnoj navkreber na svoje strme njive, sedaj ko se vozite v tovarne z avtobusi in avtomobili vas je samo 7200. — Res nas je prizadela bela kuga in število otrok se je zmanjšalo v znamenju sebičnega stremljenja po višjem standardu, vendar je mnoge beda pognala v Ameriko: več kot 3000 je naših ljudi v Ameriki, in prva svetovna vojna je tod zdivjala z vso srditostjo; pa tudi druga nas je razredčila. V naših krščanskih občestvih se polagoma ob prebujanju zavesti svojega poslanstva oblikujejo nove krščanske družine, ki sprejemajo otroke z vso ljubeznijo in s potrpežljivim upanjem jih vzgajajo za nove čase. Takih družin ni več malo: živijo od kruha iz cementne doline, a tudi "od kruha, ki nam ga podeljuje Bog iz nebes, od kruha večne besede, od večnega Oznanila".

Otroci imajo tu vso oskrbo in možno nego. Šole so odlično opremljene in s strokovnimi posegi skušajo dati široko podlago za resnično kulturo. Kar dve popolni novi osemletki s kabinetnim poukom. Avtobusi so sicer naredili nekaj zmede pri veroučnem poučevanju, vendar s sodelovanjem resnično krščanskih staršev se bo dalo to izredno važno sredstvo vzgoje človeka nemoteno deliti.

NEKAJ SE JE ZGANILO

Idile ni več. Tradicionalnost je izginila obenem z njivami, ki so jim dajale kruha. V tej dramatični življenski revoluciji naših ljudi je vendar vsa svetloba krščanskega upanja. Njihove roke posvečujejo z vso zavzetostjo in poštenostjo večji in bolj komplicirani svet, njihov razum obvladuje širše potrebe in njihova srca pričenjajo utripati z življenskim utripom širšega sveta.

Tudi ta dolina mora zadihati bolj na široko. Že pred tremi leti je bil tu prvi področni misjon v Sloveniji: pet župnij je sprejelo 9 dni 9 misijonarjev, ki so budili novo upanje in širili pogled k večnim ciljem. Tiste dni so za mnoge tudi stroji v tovarni drugače zabrneli, tudi prah nad dolino je bil bolj prosojen. Naj bi to bilo še kdaj?

Ne gre za to, da bi spet kaj lepega in navdušujočega okusili, gre za to, da bi skupno iskali in ustvarili novo občestvo v tej dolini. Manjka cerkev, ki bi bila bolj v središču, manjkajo prostori za zbiranje pri razgovorih z delavci, s starši, mladino. Tu si ljudje želijo novih okvirov za svojo vernost. Stari omet odpada. Toda ne bojte se... Lani so se zbrali mladi delavci in delavke iz Kanala in sosednjih župnij ter so skupno obnovili 420-letno tradicijo: iz župnjiske cerkve so odromali peš z velikim križem na ramah proti Sv. gori. 5 ur skupnega napora in verskega poglabljanja.

Najbolj značilo in tolažilno za nas je to: iz ro-

da, ki izumira, prevzema mladi delavski rod cemetarjev največjo dragocenost: križ in ga nese naprej ter se ob njem skuša poplemenititi in utrditi za boljše življenje. V 5 župnijah ob tovarni imajo redne tedenske razgovore za mladino. Obravnavajo probleme, ki jih sami prinašajo na dan. Pogostokrat priredijo še skupna srečanja, kjer ob pogovoru, ki ga vodi duhovnik, preoblikujejo svoje prijateljstvo prek župniskih meja in ga dvignejo z novim kvasom. Sv. maša postaja tako zanje življenjska zadeva; ni čudno torej, če se na koncu s pesmijo poslavljajo drug od drugega. Jutri se bodo srečali pri stroju, pri delu in se samo nasmehnili . . . občestvo bo živelo.

Medtem se v vseh cerkvah ob večni luči zbirajo pogostoma utrujene ženice in ustnice tiho premikajo v molitvi. Kdor jih gleda zaključuje: samo še te stare ženice hodijo v cerkev. Morda se tudi samim od časa do časa izvije vzdih: "Same smo. Oh, ta mladina! Nič več vere ni v ljudeh! Samo zabava!"

V svoji ponižnosti ne morejo zaslutiti, da se iz njihove prošnje rojeva nova luč, da Boga že kliče s svojo milostjo prav po zaslugi njihove vztrajnosti novi rod za nove čase. Ne vedo, da molitev v tej dolini lahko cement spremeni v resnično življenje, ki ga je Kristus z Vstajenjem prinesel.

V.K.

OB NAJNOVEJŠI PAPEŽEVI ENCIKLIKI

S KOMAJ PRIDRŽANO PRIVOŠČLJIVOSTJO, če že ne z naslado, je bilo povedano preko radia: V Brazilu je ta in ta katoliška žena, ki ima veliko število otrok, izjavila: Papež naj bi bil prišel k nam pogledat, preden je napisal svojo zadnjo encikliko. Bi videl našo revščino na lastne oči. Zdaj bi pa mi najbolje napravili, če bi naše stradajoče otroke poslali pred prag njegove palače v Rimu.

To je samo en primer hudih obsodb papeževih besed, **ki jih papež ni ne rekel ne zapisal.** Bile so mu podtaknjene in svet je planil po njih. Nikjer v njegovi encikliki ne beremo, da morajo zakonski imeti toliko otrok, da bo svet v nekaj desetletjih "eksplodiral". Ni treba tu ponavljati, kaj je v resnici zapisal. Nekdo, ki je točno razumel, kaj je zapisano, je na tisto rekel:

"Naróči psu, da naj mirno spi zraven klobase, potem pa njega in klobaso zapri v posebno sobo. Nekaj takega naroča papež nam zakonskim . . ."

Zdaj pa s takim debatiraj! Če se človekov spolni apetit vzporeja s pasjim apetitom po klobasi, nehajmo govoriti po človeško, samo še lajajmo! In zares je papeževa zadnja enciklika izzvala nekam čudno veliko mero — lajanja. Oblajali so od vseh strani v besedi in tisku to, kar je papež zapisal, še več pa takega, česar ni zapisal. Brali so med vrsticami.

Pa recimo, da bi bil papež — če bi mogel po svoji vesti — odločil drugače. Torej tako, kot bi želelo "javno mnenje" in bi bilo primerno, kot pravijo, za moderni svet. Ali bi v takem primeru šlo brez lajanja? Gotovo ne, samo drugo vižo bi skomponirali. Reklo bi se: saj smo vas že opozarjali na to, kako se Cerkev, rada ali nerada, mora prilagajati zahtevi modernega sveta. Na vseh koncih in krajih popušča in odnehava od svoje nekdanje strogosti. Ali ne vidite, da je čisto človeška ustanova in nima nič božjega na sebi . . .

Že ko je res le svoje lastne uredbe "prilagodila" razmeram v današnjem svetu, je bilo slišati iz ust protestantov: smo že skoraj ujedinjeni, katoličani prihajajo k nam, ni treba nam k njim. Kaj bi šele bilo, če bi popustila tudi v zadevah, ki po njenem prepričanju niso stvari discipline, ampak božji nauk. Danes se dokazuje upravičenost umetne kontracepcije — prvi korak. Po doseženju tega, vse v redu? Ne motimo se! Nadaljnji koraki so že nastavljeni: splavi, razporoke, premarital sex, mercy killings — vse to polno drugega bo kričalo za "dovoljenje." V čem naj bo kristjan potem še "sol zemlje"? In k vsakemu nadaljnjemu koraku naj papež prikima?

Ne more biti nezmotljiva njegova beseda, še manj njegova odločba, praviš. Niti sam ni zapisal, da govori "ex cathedra". Toda ko si tako gotov, da papež ni nezmotljiv, kako pa veš, da si ti? Papež upa, da bo znanost odkrila kakšno novo in lažjo pot zakonskim, ti si pa že vse sam pogruntal in sama pogruntala. No, če si **tvoja odgovornost!**

DOSTAVEK: Ko so bile gornje vrstice že na papirju, nam je prišlo pred oči poročilo agencije Reuter iz Washingtona z dne 24.7.1968: Na tukajšnji konferenci odvetnikov so ugotovili, da je pri ameriških sodiščih 200 tožb zoper izdelovalce proslulih preventivnih pilul. Tožiteljice zahtevajo odškodnino skupno za okoli 2 milijona dolarjev, češ da so jim pilule povzročile celo vrsto bolezenskih posledic, ne vsem enakih. Reuter jih nekaj našteva. —

Ali bi ne bilo "krasno", če bi v doglednem času tudi papeža tirale pred sodišče in zahtevale odškodnino, češ da je potrdil — in s tem očitno priporočal — uporabo tako škodljivih izdelkov. . .

P. Basil Tipka

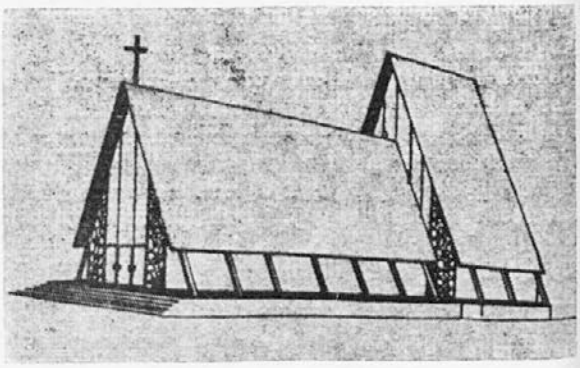

BARAGA HOUSE Tel. 86 7787

19 A'Beckett St., Kew VIC. 3101. Tel. 86 8118

★ NA NEDELJO 21. JULIJA nas je v Melbournu pozdravilo megleno in hladno jutro. Dež je padal obilno in kazno je bilo, da se ne bo zjasnilo. Toliko priprav za odkritje Baragovega spomenika in vzidanje vogelnega kamna na cerkvici — zdaj pa tako vreme! Priznam: v svetem spoštovanju se nisem spomnil sv. Cirila in Metoda, našemu Baragu sem pa kar po domače povedal: "Kaj nisi imel dosti slabih vremen, deževja in snežnih viharjev tam med Indijanci ameriških gozdov? Za tvoje ime gre: prva javna proslava tebi v čast v Avstraliji ne sme biti v dežju! Zdaj pa se izkaži s svojo priprošnjo! . . . " Baragu zaupam, saj sem ga že prej večkrat na isti način postavil pred dejstvo in prejel njegovo pomoč. So se mi pa zato drugi smejali, ko sem kljub dežju in oblakom napovedal sveto mašo pri votlini na prostem, namesto v nedodelani dvorani pod cerkvijo.

Dež je nehal malo preden sem pristopil k oltarju in komaj je po končanih slovesnostih nadškof vstopil v Baragov dom, je zunaj že zopet lilo. Dež je padal prav do večera. — Med sveto mašo in pa med govorom p. Bernarda ob Baragovem kipu je celo sonček pokukal skozi goste oblake in nas prijetno pozdravil . . .

★ Kljub kislemu jutru se je ob Baragovem domu nabrala kar lepa množica: 400 — 500 glav bi se moglo našteti. Skupina narodnih noš je poživila sliko. Med gosti sta bila seveda najodličnejša melbournski nadškof **Jakob** in pa **generalni konzul USA Edward G. Murphy**, ki je zastopal našega ameriškega rojaka, senatorja **Franka Lauscheta.** Baraga je bil verjetno prvi Slovenec — ameriški naseljenec, zato je ob kipu poleg slovenske in avstralske plapolala tudi ameriška zastava. Odkritja pa je kip čakal zavit v papeško zastavo, saj je Baraga kot misijonar širil božje kraljestvo na zemlji.

Med ostalimi naj omenim nadškofovega tajnika Msgr. Murraya, direktorja kat. emigracijskega urada Fr. M. Rafterja, ustanovitelja Baragove zveze p. Bernarda Ambrožiča iz Sydneya. Med nami sta bila hrvaška duhovnika Fr. Kasič in Fr. Mihalič, glava emigrantskega odseka Vincencijeve konference Frank Murphy, emigracijski urad pa je zastopal direktor socialnega oddelka Frank de Grood.

★ Najprej so nadškofa pozdravile s šopkom nageljčkov deklice v narodnih nošah — v nedomestilo za Kregarjevo Mariko, ki je dan prej zbolela. V imenu nas vseh je nato nadškofa in ameriškega konzula pozdravil Marijan Oppelt. Sledil je topel nagovor konzula Murphyja v angleščini, v katerem nas je spomnil na velikega Baraga in tudi na "Slovenca 1968", Franka Lauscheta. Končal je v slovenščini, ki smo jo sicer malo težko razumeli, pa je bili vendar veseli: "... še enkrat naj Vam rečem, kako sem vesel in počaščen, da sem danes z Vami kot zastopnik senatorja Lauscheta. Obenem naj izrazim svoje osebno občudovanje velikega dela škofa Baraga, katerega spomenik imam zdaj čast odkriti . . . "

Odkritju spomenika je sledila deklamacija otrok in položitev šopka pred Baragov kip. Nato je pevski zbor zapel Baragovo himno, nadškof pa je medtem s tajnikom odšel v hostel in se vrnil v škofovskem ornatu. Sledil je blagoslov kipa. Po blagoslovu je množici spregovoril urednik Misli p. Bernard, kot že omenjeno, eden ustanoviteljev Baragove zveze v Ameriki. Opisal je delo za Baragovo zadevo in nam pokazal vrednost proslavitve te stoletnice velikega rojaka. Končal je govor s pozivom, da vsi skupaj zmolimo molitev za Baragovo beatifikacijo iz spominske podobice tega dne. Sledila je moja zahvala akademskemu kiparju Vladimirju Doriču, ki je Baragovo soho izdelal, nato so pevci zaključili Baragovo proslavo.

★ Od vhoda v Baragov dom se je nadškof s spremstvom gostov za ministranti v procesiji premaknil proti naši nededelani cerkvi. Ob molitvi psalmov je blagoslovil kraj, kjer bo stal oltar, nato je blagoslovil notranje stene. Ko je prišel ven na stopnišče, je bilo tudi ljudstvo že zbrano, pev-

ski zbor na mestu, skupina narodnih noš s cerkvenima banderoma in zastavo prav tako. Nadškof je obstal na stopnicah v dvorano pod cerkvijo, kjer ga je ob vdolbini v steni čakala s slovenskim šopkom in trobojnico okrašena spominska plošča — vogelni kamen — z napisom: "This stone was blessed and laid by Most Rev. James Knox, D.D., J.C.D. Archbishop of Melbourne, on 21st July 1968". Po molitvah in blagoslovu sem vernikom prebral listino, ki smo jo v posebej zato izdelani bakreni urni (delo Janeza Zemljiča) dali v zid za ploščo obenem z bakreno škatlico slovenske prsti. Nadškof je ploščo vzidal v steno s pomočjo naših dveh glavnih in zaslužnih zidarjev pri cerkvi, Alojza Markiča in Rudija Koloinija. Med petjem himne v čast sv. Cirilu in Metodu se je nadškof premaknil na vrh cerkvenega stopnišča in imel lep nagovor. Upam, da bo v Mislih prostor za celotno besedilo. Z mogočno pesmijo "Povsod Boga" smo končali prelepo slovesnost, ki je melbournski Slovenci ne bomo pozabili.

★ Nadškof in ameriški konzul sta z gosti ostala v Baragovem domu na kosilu. Med gosti naj tu omenim kiparja V. Doriča, arhitekta naše cerkvice gradbenega inženirja B. Tavčarja, oba glavna zidarja A. Markiča in R. Koloinija, cerkv. slikarja in restavraterja F. Benka, predsednika Slovenskega društva T. Slaviča, našega tiskarja S. Špacapana in vsem poznanega Ivana Urbasa. Naš knjigovez Janez Burgar je za to priliko izdelal dva krasna albuma z vtisnjenim posvetilom nadškofu in ameriškemu konzulu v spomin na slovesnost. Pred in med kosilom je gostom v čast naš domači orkester "Bled" zaigral nekaj slovenskih polk in valčkov.

★ Naj se ob tej priliki iz srca zahvalim vsem udeležencem, zlasti onim, ki so kakor koli pomagali, da je slovesnost lepo izpadla. Prisrčna zahvala narodnim nošam, pevskemu zboru in ministrantom, Simonu Špacapanu za brezplačni tisk spominskih podobic, Toniju Slaviču za ozvočenje, Marjanu Kaiserju za umetniško izdelavo spominske listine. Zahvaliti se moram čč. sestram, ki so pomagale v vseh pripravah, tako okrog Baragovega doma kakor v kuhinji in obednici hostela. Zahvala tudi gospe Kregarjevi in Julki Mrčunovi, ki sta ta dan priskočili na pomoč kuhinjskemu osebju; enako našim bivšim pomočnicam Mariji Samec in Marti Cvetko.

★ Eno je gotovo: do oktobra, ko je v načrtu blagoslovitev cerkve po našem slovenskem škofu dr. Jenku, je kaj malo časa. Ali bomo zmogli? Ali bomo zares zagrabili za delo vsi, ki nam ni vseeno, kdaj končamo lastno svetišče? Če kdaj, zdaj **nujno** prosim sodelovanja.

Vsota darov za cerkev se je v teh tednih dvignila na $ 24,486-90. Kar lep skok kvišku, kajne? Vmes je mašna nabirka 21. julija, ki je znesla $ 104.67; in pa nadškofov dar $ 50.00, ki mi ga je izročil po svečanosti. Vsem novim dobrotnikom iskren Bog plačaj!

★ S porokami mi je bilo ta mesec prizanešeno — kar prav, saj je bilo drugega dela dovolj. Krstov pa je bilo nekaj: 6. julija so iz Reservoirja prinesli **Tomaža**, sinka Kostja **Vrvca** in Anite r. Gasperčič. Isti dan je krstna voda oblila tudi **Jožefa Ivana**, sinka Jozefa **Mravljaka** in Bernadette Kathleen r. Miller, Moorabbin; in pa **Diano**, hčerko v družini Stanislava **Starca** in Marije r. Starc, Avondale Heights. — V Springvale je bil ta dan krščen **Anton Jožef**, prirastek družine Jožefa **Kosija** in Milice r. Roškar. — Dva krsta smo imeli 20. julija: za **Julijo** bodo klicali hčerko Johana **Irgla** in Zlatice r. Vudl, Kingsville; **Edvard** pa je novi član družine Draga **Logondra** in Marije r. Stariha, Noble Park. — V Adelaidi sem pri zadnjem obisku imel dva krsta: 27. julija je bil krst **Petra Roberta**, sinka Ernesta **Orla in Olge** r. Sluga. 28. julija pa so h krstu prinesli **Elizabeto**, hčerko Ivana **Sužnika** in Gabriijele r. Rojc, Clovelly Park.

★ Žal moram objaviti tudi smrt: Na nedeljo 7. julija proti jutru je mirno zaspala v Gospodu gospa **Marija Rakušček**. Že delj časa je bolehala na srcu, ki je končno odpovedalo. — Pokojnica je bila rojena 20. oktobra 1899 u Uršičevi družini v Kobaridu. Tam se je 10. julija 1930 poročila z Jožefom Rakuščkom iz Dreznice. V zakonu sta imela dva sina in dve hčerki. Leta 1947 so Rakuščkovi zbežali čez mejo v Italijo, bili po raznih taboriščih, naslednje leto pa emigrirali v Ekvador. Leta 1956 so se premaknili v Avstralijo in si ustvarili svoj domek v W. Footscrayu.

Pogrebno mašo smo imeli v torek 9. julija v cerkvi Marije Pomagaj v Maidstone, nato je sledil pogreb na pokopališče v Footscray. Naj bo blagi pokojnici Bog bogat Plačnik, saj je bila dobra žena in mati ter je rada molila rožni venec. Zalujoči družini iskreno sožalje!

★ Iz domovine pa je dospela žalostna vest o nenadni smrti **Edvarda Pungerčarja**. Edvard je vsem geelongskim Slovencem dobro znan. Rad je pomagal pri vseh dobrih stvareh in ravno letos je sklenil prevzeti poverjeništvo za Mohorjeve knjige za Geelong in okolico. Z ženo, po rodu iz Dalmacije, sta 11. maja odšla v domovino na obisk. Po dolgih letih je bil zopet v svoji rojstnni župniji Št. Jernej na Dolenjskem. Tam ga je 18. julija

(Konec str. 225)

IZ PREDALČKOV MOJEGA SPOMINA

Urednik

PREDSEDNIK SLOV. DRUŠTVA SYDNEY, g. Jože čuješ, nas je pred leti, ko smo obhajali desetletnico lista MISLI, na nekaj zanimivega opozoril. Zatrdil nam je, da ime tega lista napačno tolmačimo. Ustanovitelji so ga razumeli drugače. Po njihovem ime lista ni množina od samostalnika misel, ampak velelnik od glagola misliti. MISLI!

Pomen bi torej bil: lista ne ustanavljamo zato, da ga napolnimo s samimi že prežvečenimi mislimi in jih predložimo naročnikom v neposredno prebavo. Ne! List naj prinaša vsebino, ki bo ljudi izzivala k temu, da po prebranih straneh — sami mislijo. Torej: beri in MISLI!

V tem pomenu vzemite moje naslednje vrstice. Spremenil bom samo slovnično število: berite in MISLITE!

V Mariboru leta 1919

Bilo je po državnem prevratu, ki se je dogodil malo poprej. Pokopali smo bili cesarsko Avstrijo in se vživljali v kraljevsko Jugoslavijo. Bil sem katehet na okoliški šoli v Krčevini pri Mariboru. V novi državi je bilo polno "potreb" in nič čudnega ni, če je bilo tudi raznih "nabirk". Tudi med šolarji. Pa sem vendar s sodelovanjem učiteljice, ki ji je bilo ime Tončka štupca, zbiral med učenci tudi za "Zamorčke" v Afriki, torej za misijonske namene. Darovi so prihajali po kapljicah, o zamorčkih so pa otroci na vso moč radi poslušali.

Prišel je nadzornik. Njegovega imena se ne spominjam več. Zanimal se je za vse aktivnosti na šoli, ne zgolj za pouk in metodo. Zvedel je tudi o zbirki za zamorčke. Učiteljica me je vnaprej opozorila, da to ne obeta nič dobrega. Ona ve, da je nadzornik hud "liberalec", prepovedal bo najino zbiranje in ukor bova dobila . . . Toda kako sva se začudila — in še drugi z nama — ko je nadzornik pri skupni konferenci res omenil tudi to zadevo in dejal:

Zbirko za zamorčke izrecno odobravam. Je pač en način izmed mnogih, da vzbuja v otrocih človekoljubje, ki nam je vsem tako zelo potrebno. Ko otrok prinese svoj delček za nekoga daleč v tujem svetu, ki ga komaj ali nič ne pozna, se vadi v ljubezni do vseh ljudi in spoznava pomen besede "bližnji". In kar je še bolj važno: odvaja se zaljubljenosti v samega sebe. Oboje mu bo v poznejšem življenju neizmerno koristilo. Znal bo videti potrebe v svoji bližini in bo rad povsod sodeloval.

Prišlo je iz ust "liberalca" — seveda je treba razumeti, kaj je ta "titelj" takrat pomenil. Natančnih besed ne nosim v spominu, njihove vsebine nisem pozabil in ne bom. Za misijone zbiram in bom. In sam dajem. Če je "zamorčke" nadomestila Indija — nič za to!

V New Yorku leta 1949

Bil sem nastavljen pri znani N.C.W.C. za sprejemanje slovenskih beguncev. Začeli so prihajati pozno v letu 1948, menda največ iz toborišča Spittal. Leto pozneje so jih bile že cele procesije. Pa ni šlo samo za to, da prihajajočim najdemo streho in zaposlitev, mislili smo v isti sapi tudi na pomoč onim, ki so še onkraj morja, pa bi tudi radi prišli. Treba nam je bilo veliko — denarja. Pa tudi blaga.

Pozivljali smo prihajajoče, naj čimprej začno od zaslužka sebi pritrgovati in darovati v gornji namen. Začel sem z redno "Ligino kolono" v tedniku Amerikanski Slovenec. Klical sem po darovih in prejete objavljal. (To še danes dela dr. Basaj.) Omenjal sem med drugim: zavedam se, da ste komaj prišli in ste sami še v pomanjkanju tega in onega, vendar . . . itd.

Lepega dne dobim pismo iz Clevelanda. Pisal ga je dr. Valentin Meršolj, ki je bil spittalskim kampovcem dobro znan. Bral sem, bilo je nakako tako:

Nič nikar se ne opravičujte zaradi apelov za darove, ki jih naslavljate na novodošle. To je edino prav, nič odlašati! Ljudje bodo dajali, dokler so še sami revni, dokler imajo še kaj kampovskega na sebi, dokler so še bolj ali manj lačni, čeprav morda le zato, ker se še niso privadili na tukajšnjo hrano. Kakor hitro se bodo začutili tu ukoreninjene, jim bo začelo sočutje izhlapevati. Ne poslušajte tistih, ki pravijo: počakajte, da najprej sami zlezemo na zeleno vejo, potem bomo dajali . . . V resnici boste pa takrat kaj težko izvabili iz njihovih žepov kak dolar . . .

Taka je bila vsebina pisma, točnih besed nimam več v spominu.

Ne rečem, da je imel doktor stoprocentno prav, v glavnem je gotovo zadel. O, tudi pozneje so mnogi darovali, nekateri več in več, kakor so pač sami prihajali do boljših položajev. Dr. Meršelj bi na to verjetno dejal: Seveda! To pa zato, ker so dovolj zgodaj začeli . . .

Res, zgodaj so začeli in VELIKO naredili. V dveh, treh letih smo imeli v New Yorku Ligino hišo in v njej Ligin urad, težki tisočaki so šli v to. Tisočake smo pošiljali čez morje v denarju in blagu — dr. Joža Basaj in Janez Krvina, ki še oba

živita v New Yorku, bi vedela povedati, kako sta sama in z drugimi domala noč in dan povezovala pakete z obleko in hrano ter jih z otroškim vožičkom vlačila na bližnjo pošto. Prav tako je Liga dobila v najkrajšem času svojo hišo v Rimu — še danes je prav tam — tudi tu med nami je kdo, ki ima nanjo in na pomoč iz nje hvaležne spomine.

Vse to in táko je šlo kar čedno od rok, preden so bili novodošli kot poedinci in kot skupnost na "zeleni veji". Šele po več letih so začeli graditi zase in za svojo skupnost in imajo danes na primer Baragov dom v Clevelandu, nekje zunaj mesta Slovensko Pristavo, v Milwaukeeju Triglavski park itd.

V Sydneyu leta 1968

To pa ni več iz predalčka spominov, lahko povem dobesedno. V nekem letaku Slovenskega društva berem:

Če bi hoteli na vprašanje zavednosti (Slovencev v Avstraliji) odgovoriti s praktičnega stališča, to se pravi, če bi "narodno zavest" postavili v sorazmerje z denarjem, ki smo ga darovali v skupne, narodnostne namene, nas verjetno ne bi bilo niti sram, če bi nas kdo vzporedil z rojaki drugod. Težava je le v tem, da vsi sanjajo o pravljičnem "stricu v Australiji", ki naj bi pomagal doma, na Koroškem, na Dunaju, v Gorici, v Rimu, Indiji in drugod, pozabijo pa pri tem, da bi bilo morda veliko pametneje, če bi se ta "pravljični stric" sam najprej postavil na trdne noge, ker bi potem z leti res lahko izdatno pomagal kjerkoli bi bilo treba.

Vsekakor je prav in potrebno, da dajemo denar za potrebe rojakov po svetu, naša dolžnost pa je tudi, da damo svoj delež skupnosti, v kateri živimo. Kako moremo govoriti o svoji skupni strehi, o domu, o sestrski hiši in podobnem, če nismo pripravljeni pri gradnji sodelovati in to ne le z besedo!

— — — — —

Si prebral do tu? Si prebrala do tu?

Primerjaj, tehtaj, MISLI! Preneseno v "množino": MISLITE!

RAZMIŠLJANJE POROČEVALCA O SLOVENCIH V KANADI

L.A. st. praznuje letos 20letnico, odkar se je z družino naselil v Kanadi. ZBORNIK 1968 prinaša njegovo obširno poročilo o življenju in delovanju Slovencev v Kanadi. Skoraj 14 dolgih strani s priloženimi slikami. Beremo o slovenskih cerkvah, domovih, društvih, šolah, gospodarskih ustanovah — z eno besedo: o vsem mogočem. Ob koncu spisa dodaja poročevalec svoja razmišljanja k vsemu temu. Vredna so ponatisa. — Ur.

KO SEM ČRPAL SKUPAJ PODATKE tega poročila, nakopičeno s tolikim delom, trudom in javnim udejstvovanjem v vseh oblikah, sem premišljeval, kolikšna tragika je v tem trudu. — Za koga je vse to pehanje, za koga to kopičenje? Kakor je razveseljivo dejstvo, ki kaže, kako smo Slovenci pridni, iznajdljivi, organizacijski in ustvarjalni, kamorkoli nas je zanesla usoda, pa vendar je v vsem velika tragika — Zakaj? —

Zato, ker se ne znajdemo v našem ustvarjanju tako, da bi s tem koristili skupnosti in narodu — zlasti pa narodu doma, ki mu je še vedno zabranjeno vsako javno udejstvovanje v prosveti kulturi in politiki. In drugič zato, ker ni prav daleč odmaknjen čas, ko bomo morali vse prepustiti, kar smo ustvarili, bogati Kanadi in Ameriki in iti v pozabo. Nič pa ne bomo dali narodu, ki mu mnogo dolgujemo in je zelo potreben naše pomoči. Prav z naglico se bližamo temu dejstvu, ki se ga pa niti ne zavedamo.

Nekaj let po prihodu v Kanado nas je obiskal takratni lastnik Ameriške domovine, z družino, pokojni Jaka Debevec. Pa sem ga med pogovorom vprašal, kako kaj novi priseljenci naročajo njegov list? Odgovoril mi je: "Več sem pričakoval od njih. Nekaj nad 800 jih je pa le." Na to sem ga vprašal; koliko je pa potem vseh naročnikov skupaj? Pa mi pravi, "Jih je precej, precej tisočev." Jaz sem razumel nekako devet. — Pred kratkim smo pa videli poročilo sedanje lastnice gospe Micke Debevec, ki pove, da ima še nekaj nad 3.000 naročnikov . . .

Tak padec torej v času, ko se nas je toliko novih naselilo v Kanado in Ameriko. Če se bo padec nadaljeval, ne bomo imeli čez 10 let več nobenega slovenskega časopisa v tem delu sveta. Saj gre to gotovo v sporedu z drugimi časopisi tukaj. Kaj pa potem? Potem pa še nekaj let brez pisane slovenske besede — na to pa počasno umiranje . . . Ni treba tega označiti s prečrnim gledanjem ali pretiravanjem. Ne! — Konec str. 217

SPOMINSKA PLOŠČA

Povest. Spisal Fran Detela

Nadaljevanje

PODOBNE SKRBI SO OBDAJALE oba Škorca.

"Kaj praviš, kaj so sklenili?" je spraševala žena.

"Kaj bi sklenili?" je dejal mož. "Pričakujem, da vsak čas pride Rjavkar prosit, da naj se vdava".

"Morebiti pride Lomast sam".

"Ali pa Šimnov Ivan. Ampak trdo se drživa!"

"Mene ne premakne ves odbor. Pred hišo pa nikar ne hodiva, da sosed ne bo mislil, da mu greva naproti".

Tako sta v temi pazila skozi okno, kdaj pride Rjavkar domov. Precej pozno se je vrnil in kar domu je šel. Morda pride pozneje ali pa drugi dan s kom drugim skupaj? — Iz Rjavkarjeve hiše se je čul razgovor in glasen smeh.

"Z menoj je potegnil, seveda", je dejal Škorec. "Hraščan je in zdaj pripoveduje, kako sva pritisnila Mlačane".

Žena bi pa le rada vedela, kaj so sklenili.

"Če bi bila ti pustila mene k seji, bi zdajle vedela", je oponesel mož ženi, za ta primer to pravici, za prihodnje kot navodilo.

Lenka pa sicer ni rekla, da ji je zavojo tega žal — tega ne stori nobena vlada — pač pa je menila, da bi Miha zdaj lahko šel k Rjavkarju kakor v vas, ker so ljudje še pokonci.

"Jaz da bi se tako ponižal!" jo je zavrnil mož. "Nikoli!"

Spala pa tisto noč nista ne on ne ona. Med nemirno pričakavanje in negotovo upanje se je mešala bojazen, da se ne bi pripetilo kaj nepričakovanega.

Strahove je razgnal beli dan, ki je ponudil dosti prostora novim dogodkom. Da ni prihitel Rjavkar na vse zgodaj k hiši, ju je jezilo. Sosed bi se vendar moral ozirati na soseda. Po občinskih sejah povedo odborniki, kaj se je sklepalo, vsakemu, kdor jih hoče poslušati.

"Zadoščenja nama ne privošči ali pa ga je sram prositi", je menila žena.

"Kdor ne prosi, ne dobi", je dejal mož. A kako težko sta oba čakala, da bi prišel prosit ali Lomast ali kdor koli! Toda to dopoldne ni bilo nikogar.

"Kaj pomeni to?" je dejala žena in se zamislila.

Popoldne sta že oba zalezovala Rjavkarja. Če je stopil sosed iz hiše, je že stala na svojem pragu Škorčeva žena, pozdravljala preprijazno in se začela razgovorjati. In komaj je zastavil Rjavkar na njivi motiko, že je prihitel iz hoste sosed in ga začel motiti s svojimi pomenki. Kar pa je bilo v srcih, seveda ni bilo na jezikih. Škorca sta mislila, da se spodobi, da začne sesed, in zamerjala sta mu sovražno potuhnjenost; Rjavkar pa bi tudi rad napasel svojo zloradost in jima povedal, kako se je stvar zasukala, in sklep tajnosti bi mu ne bil vzdramil vesti; toda jezik mu je vezala bojazen, da se spor poravna. Nekaj užitka je bilo tudi gledati, kako soseda mandrata za njim. Tako je prešel v nemiru in nejevolji prvi dan.

Drugega dne je pa dejala Lenka možu, da bahatega Rjavkarja ne bosta spraševala; Miha naj gre sam na Mlako dol k Lomastu; pri litru vina bo vse zvedel. Tako je delala pokoro. Naročila je pa tudi možu, naj se nikar ne zagovori; drugi naj govore, on naj posluša.

Škorec je res romal na Mlako, pil pri Lomastu, pil pri Mlakarju, govoril z Ivanom, ustavil na cesti Janka; zvedel pa ni nikjer nič, kakor kak diplomat, ki je preveč pretkan. Prosil ga ni nihče ničesar; Lomast ga je celo nahrulil, zakaj ni prišel k seji, in Škorec je moral lagati, da ni utegnil.

"Nesrami, brezobzirni ljudje!" se je hudoval Škorec, ko se je vračal prazen domov in slutil, kako ga bo sprejela žena. Da nisem za nobeno rabo, bo dejala, in vendar je ona zakrivila, da ne vemo, pri čem smo.

Tako je šel dan za dnevom. Vsako jutro je zbudilo novo nado, ki sta jo kmalu izpodrinila mučen nemir in boleča nejevolja. Kdo bi se tudi ne jezil, če bi ga ljudje ob takih razmerah popraševali, kaj je s slavnostjo in če je plošča že vzidana.

"Vrag je vzidan!" je vzrojil Škorec ob takih vprašanjih, ki so se mu zdele same hrulbe. "In če ne veš ti več kot jaz, sva oba neumna".

Človek ne bi mislil, kako znajo ljudje molčati, kadar z molčanjem komu nagajajo. Škorca sta hodila prav pobita zdaj okoli hiše, zdaj po polju — brez cilja in namena; jed jima ni dišala in delo jima ni šlo od rok.

V listnjaku je pa ležala na vozičku plošča, ki je od začetka tako jezila gospodarja, da bi bo bil najrajši na cesto treščil; zdaj ga je pa tolažila in budila upanje, da se še vse po sreči izteče. Čemu bi bili pustili kamen pri njem, če ga ne nameravajo vzidati? "O, prišli bodo ali vsaj poslali kamnoseka, da izkleše še tistih par črk".

Škorec je ogledoval ploščo od vseh strani in zdela se mu je lepa. Škorčevo ime z zlatimi črkami zapisno ni majhna reč. Da, če bi ga kdo zdaj

lepo prosil, bi pustil, tako se mu je zdelo, ploščo vzidati tudi tako, kakršna je — brez ozira na opalto.

Ko ga je nekoč dobila žena tako pri spominski plošči in uganila njegove misli, je menila, da bi bilo morda vendarle prav, če bi se bila vdala.

"Kdo pa je bolj branil kot ti?" se je razsrdil mož. "Ali mi nisi vedno trobila, da me hočejo ponižati in osramotiti? Ali mi nisi branila k sejam hoditi? Toliko časa si me naganjala, da sem se zaletel. Zdaj sva izkupila oba skupaj. Tako je, če se mešajo ženske v moške zadeve".

"Saj se bo vse poravnalo", je tolažila malodušna žena. "Če oni ne pridejo, pa stopi ti dol na Mlako in reci, da naj v božjem imenu vzidajo tablo tudi táko. Če te je sram, se pa izgovori, da sem te jaz zapeljala. Meni je res žal, ko vidim, da je tebi tako hudo".

"En dan bom še počakal, preden nastopim ta križev pot", je dejal Škorec žalosten. "Mudi se zelo, zakaj drugi teden bo že slavnost".

"Ravno zaradi tega jaz še vedno upam", je menila žena. "Slavnost ni odpovedana, torej se bo vršila. Ta slavnost je odkritje spominske plošče na rojstni hiši Urbana Škorca. Mimo naše hiše taka slavnost ne more iti. No torej! Še nobena poroka se ni izvršila brez ženina in neveste. One je le sram priznati krivico. Saj se še ti sramuješ dol hoditi, ki nisi ničesar zakrivil. Ampak to jim ne bo pomagalo; hvalo ti bodo pa vedeli, če jim prideš na pol pota naproti".

Vse to je uvidel Škorec, a kaj pomagajo umski razlogi, če se ustavljajo čustva! Škorec se ni mogel odkrižati hude slutnje, da se snujejo nekakšni naklepi proti njemu. Zakaj pa vsi tako molče? Zakaj ga je Lomast nahrulil, da ni prišel k seji? O, tudi pri porokah se včasih ženin ali nevesta zadnjo uro skuja. Mnogokrat nalašč, da zaročenca osramoti.

(Bo še.)

IZ KANADE (s str. 215)

To so dejstva, po katerih je lahko računati, da umiramo — in bomo umrli, če nas ne bo rešil kak nov — nepredviden pojav. Ali pa, če sami ne bomo več grešili. Grehi so pa tile: Premalo se zavedamo, kolikega pomena je pisana beseda za nas v tujini. Starši polagajo premalo važnosti v to, da bi se z otroki pogovarjali slovensko in da bi jim otroci odgovarjali slovensko. Naj bi zahtevali od otrok, da bi med seboj — vsaj kadar so doma — govorili slovensko.

Premalo je naročnikov na glavne časopise; zlasti je inteligenca — s prav malo izjemo — popolnoma pasivna pri tem. Pa bi morala biti prav ona prva, ki bi jo dirnilo naše počasno umiranje, morala bi biti prva v iskanju potov za podaljšanje naše biti v zdomstvu. Tu prav krepko drži izrek našega velikega ustvarjalca: **"Ne le, kar veleva mu stan, kar more, to mož je storiti dolžan!"**

Že zdavnaj bi se morali zavedati in izrabiti edinstveno priložnost, ki jo imamo Slovenci tukaj med vsemi drugimi emigrantskimi skupinami, namreč — na desetine tisočev naših sonarodnjakov, strnjeno naseljenih ob krivično potegnjeni meji in vrženih med sovražne jim narode, kjer se morajo trdo boriti za obstoj. Tako je na Koroškem, Tržaškem, Goriškem in še kje. Tu je polje, ki naravnost vpije po obdelavi. S temi se je treba čimprej in čim tesneje povezati in skupni borbi ubirati pota k zboljšanju enim in drugim — in tretjim . . .

Po mojem gledanju so v to poklicani vsi naši izobraženci in tisti, ki se v tem čutijo zmožne. Kakor je bilo v vsej zgodovini naroda, naj tudi sedaj dvignejo oni prapore, naj se zainteresirajo in popeljejo v borbo — v sveto borbo za skupnost, v borbo za narod, pa recite sebi in nam vsem na glas: naj opustimo male prepirčke, otročje in smešne, ki so nevredni moža, naj opustimo grdo obrekovanje, izmišljotine, klevete in potvarjanje.

Saj morda ni daleč čas, ko se bomo tega sramovali in tajili. V skupni povezavi z brati ob meji Slovenije ustvarimo močan **slovenski svet** v skupni borbi za podaljšanje naše biti; narodu doma bomo s tem vlili močnejše upanje v obstoj, da bo s čvrstejšim pogledom stopal v bodočnost in lažje čakal boljših dni ob videnju naše volje in povezanosti, po možnosti tudi z njim.

Ne izgubljajmo več časa, ne čakajmo, da nam voda priteče za vrat! — Naši zanamci in zgodovina nas bosta sodila in obsodila, da nismo znali drugega kot to, da smo obsojali le druge, včasih naboljše in najzaslužnejše naše može, mrtve in žive, s tem pa zakrivali svoje neznanje, nehotenje, lenobo in brezbrižnost, ter nič ali zelo malo storili za povezavo in bodočnost izvendomcev in se premalo zmenili za domovino, ki je še vedno okovana.

Izpod Triglava

V TREBNJEM NA DOLENJSKEM je pred 48 leti prišel na svet Lojze Šuštar, ki je danes na Švicarskem v škofiji Chur-Zurich ravnatelj ondotnega duhovniškega semenišča in višje bogoslovne šole. Seveda zdaj že davno ni več navaden Lojze, ampak je treba pred njegovo ime postaviti dr. Je namreč tudi sicer velik učenjak in piše znanstvene razprave iz teologije. Kljub vsemu delu najde čas, da obhaja službo božjo za Slovence, ki bivajo na Švicarskem. Nedavno ga je škof obširne škofije, ki šteje kakega pol milijona katoličanov, imenoval za svojega vikarja — preko vseh ostalih 700 in več duhovnikov v škofiji. Čestitke!

JOSIP VIDMAR, predsednik slovenske akademije znanosti in umetnosti, je na nekem zborovanju v Mariboru govoril o slovenstvu, o Sloveniji in njenih problemih. Med drugim je dejal: Poudarjamo samostojno Slovenijo v okviru Jugoslavije z vsemi atributi samostojne države, ki se svobodno odloči prenesti potrebne pristojnosti zvezni državi. Ta naš ideal pa še ni ostvarjen. Preprečujejo ga nekatere razmere v državi Jugoslaviji, ki še niso preurejene v duhu nove zveze jugoslovanskih narodov.

ŠTUDENTOVSKO GLASILO "Tribuna" v Ljubljani je naslovila na na komunistično uredbo v državi naslednje stavke: Družba, v kateri je poleg velikega bogastva veliko revščine, je krivična družba. Družba, ki razpravlja, kako se bo delil in ne kako se bo ustvaril dohodek, je perverzna družba. Družba, ki protežira tiste, ki vidijo pred seboj dva koraka namesto enega, je nora družba.

V ZAGORJU OB SAVI, ki je splošno znan rudarski kraj, so imeli "revijo mladinskih in otroških pevskih zborov." Trajala je tri dni. Udeležilo se je revije okoli 4,000 mladih pevcev iz vseh delov Slovenije. Sodelovalo je 49 pevskih zborov. Pevska tradicija Zagorja sega nazaj skoraj sto let. Začel jo je pevski zbor "Vesna", ki še obstaja, pa se je seveda že mnogokrat "pomladil".

NOV KOMORNI TRIO je pred kratkim začel nastopati v Ljubljani. Prvič se je pokazal v dvorani Slovenske filharmonije z javnim koncertom. Trio sestavljajo violinist Bravničar, vilončelist Škrjanc in pianist Bertoncelj. Poprej so imeli koncert v Kopru in tudi na radio so jih že slišali. Na prvem koncertu v Ljubljani so igrali Haydna, Beethovna in Schuberta.

CELOVŠKO MESTNO GLEDALIŠČE je gostovalo v Ljubljani z opero "Wormski orožar", ki je delo komponista Lortzina. Ljubljanska kritika je Celovčane prijazno ocenila, čeprav se nekaterim operno delo samo ni zdelo preveč primerno izbrano. Obisk od strani Ljubljančanov je bil dober in svojo zadovoljnost z opero so izražali z obilnim ploskanjem.

"OGNJIŠČE", verski mesečnik v Kopru, piše, da so nekateri fantje pri vojakih list odpovedali, ker njihovi predpostavljeni ne dovolijo takega branja. K temu dostavlja urednik: Izgleda, da nekateri smatrajo Ognjišče za ilegalni tisk, čeprav izhaja v skladu z vsemi obstoječimi predpisi.

NEKI VOJAK je poročal uredniku Ognjišča, da mu je oficir rekel: Cerkev in država sta ločeni in vojska je država, zato vojak ne spada v cerkev in je ne sme obiskovati niti v prostem času. — Na to urednik obširno odgovarja in pobija razlago tistega oficirja. Ob koncu pravi: Tisti oficir bi zakon lahko tudi takole brihtno razlagal: ta gostilna je privatna, torej ločena od države, vojak ga sme v njej popiti le en kozarček . . .

V NOVEM MESTU imajo že od leta 1946 nižjo glasbeno šolo, ki jo vodi prof. Ernest Jazbec. Obiskuje jo letos okoli 150 učencev z vse Dolenjske. Konec maja letos je gostovala v Gorici v Katoliškem domu s svojim koncertom. Nastopali so gojenci iz Novega mesta z raznimi inštrumenti in solo petjem. Gojenka Marjetka Skok je zapela tudi dve črnski pesmi v angleščini. Izlet v Gorico je spremljal tudi član Slovenskega okteta Tone Kozlevčar. Goričani so obljubili gostom od Krke, da jim bodo kmalu vrnili obisk in jim podali nekaj pesmi od svoje Soče.

BORIS KOŠUTA, doma v Rojanu pri Trstu, si je na tekmah v San Elpiso a Mare v Italiji pridobil prvenstvo v namiznem tenisu za vso državo. S tem podvigom je slovenski zamejski šport dosegel višek svojih uspehov. Borisu v čast in priznanje so rojaki v Rojanu priredili posebno športno proslavo, s tekmovanjem v namiznem tenisu med domačini.

V "KMEČKEM GLASU", ki izhaja v Ljubljani, je neki Jernej Šusteršič objavil dolg poziv, naj se širom po Sloveniji popravijo znamenja, kapelice in križi po vaseh in križpotih. Graja nemarnost javnosti, ki dopušča razpad teh "naših prič žive preteklosti", daje nasvete, kako naj se popravijo do prvotne oblike, obsoja uničevanje tega narodnega blaga ali prodajanje v tujino. — Katoliški Glas v Gorici k temu dostavlja, da bi tako pisanje prva leta po vojni veljalo za "reakcionarno".

IZ ŠENT RUPERTA na Koroškem je v maju napravilo izlet v Rim 34 ondotnih gojenk gospodinjske šole, ki jo vodijo mariborske šolske sestre. Udeležile so se tudi avdience pri sv. očetu in mu poklonile krasen mašni plašč, ki so ga same izdelale.

GROHARJEVO SLIKARSKO KOLONIJO je ustanovila občinska skupščina v Škofji Loki. Namen ji je, da v spomin slikarju Groharju nudi sodobnim slikarjem možnost brezplačnega bivanja v okolici Škofje Loke in slikati. Slikarji se občini oddolžijo s tem, da ji ponudijo nekaj slik. Lani se je povabilu odzvalo 13 slikarjev, ki so več tednov slikali v Poljanski in Selški dolini.

"SLOVENSKEGA BIOGRAFSKEGA LEKSIKONA" je izšel v Ljubljani X. zvezek. Obdeluje imena pod začetno črko S.V GLASU SKA beremo: Osrednja osebnost tega zvezka je kof Anton Martin Slomšek. Prinaša o njem kar 12 strani obširno razpravo. Slomškovo življenje in delo je tako izčrpno prikazano, kot ni bilo še nikjer. Prvič se bere, da si je Slomšek kupil klavir, ker je svojim pesmim dodajal napeve.

KNJIGA O BARAGU izpod peresa rajnega prof. Jakoba Šolarja je po novejših vesteh iz domovine le dokončana in bo izšla v celjski Mohorjevi. Rajni kanonik in profesor Šolar je zadnje čase po malem bolehal na posledicah zaporov v Dachouu med vojno in pod komunisti doma po vojni. Vendar je njegova smrt prišla nepričakovano. Umrl je s kozarcem vode v roki na samem, ko si je skušal olajšati bolestne težave po močnem bruhanju. Še mrtev je držal kozarec v roki.

BESEDA "ŽGANCI" je po mnenju nekega N.H. v tržaškem Novem listu eden izmed dokazov, da Slovenci prihajamo iz Skandinavije, ne morda od nekod izza Karpatov. Beseda je baje nastala iz glagola "gaang" v jeziku Švedov. Pomen: nakapljati, nakopičiti. "Učenjak" N.H. navaja še dosti drugih podobnih besed, ki naj bi potrdile njegovo dokazovanje. Ljubljanski jezikovni profesor dr. Fr. Bezlaj z nejevoljo odklanja vso razpravo pisavca N.H. in pravi: Fantastične teorije v zakotnem emigranskem tisku bi hotele dokazati, da smo Slovenci staro germansko pleme. — Menda se je profesor nevede zaletel. Precej "fantastično" je njegovo mnenje, da je Novi list v Trstu "zakotni emigrantski tisk." Vsaj v Titovini med politikarji ima veliko veljavo.

KOROŠKI DEŽELNI GLAVAR Hans Sima je bil s spremstvom v Ljubljani na dvodnevnem uradnem obisku. S predstavniki ljubljanske vlade je razpravljal o potrebi tesnejšega sodelovanja med Slovenijo in Koroško, posebej z oziroma na ondotno slovensko manjšinno. Dotaknili so se vsakovrstnih gospodarskih, kulturnih in političnih vprašanj. Pogovori so potekli v prijateljskem tonu. Koroška delegacija si je šla ogledat tudi Koper, ki je v prometnem in gospodarskem pogledu za Slovenijo iz dneva v dan bolj pomemben.

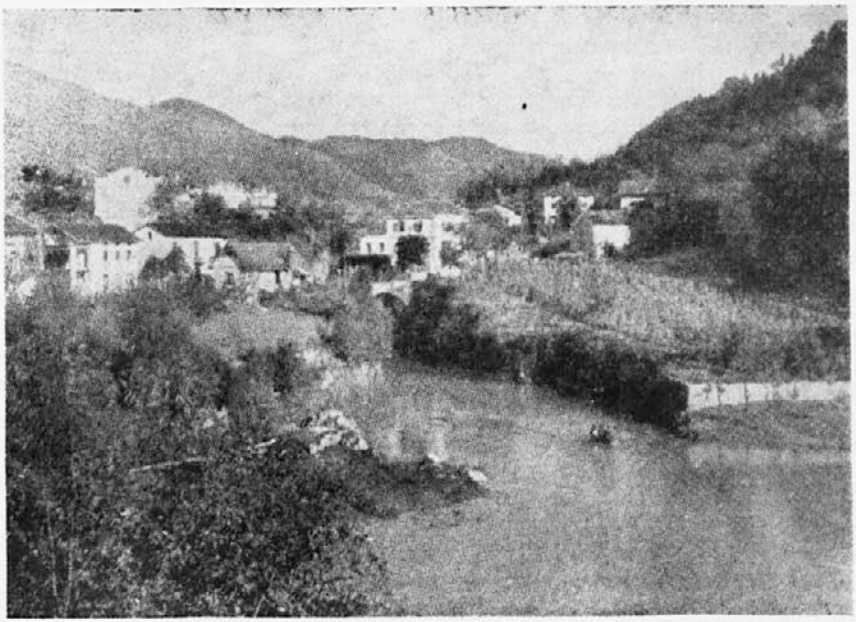

Sveta Lucija na Mostu v dolini Soče.

ALI MORE ZNANSTVENIK IMETI VERO V BOGA?

(Nadaljevanje in konec)

KOT ZNANSTVENIK DOLGUJEM bralcu odgovor na dvojno vprašanje:

1. Kako se moja vera v Boga sklada z mojim visokom ocenjevanjem znanosti in zaupanjem vanjo?

2. V kakšnega Boga v resnici verujem?

Na prvo vprašanje odgovarjam: znanost je čisto človeška podjetnost — pogosto se moti — mislim pa, da je prav znanstveniku olajšan napor, da se dokoplje do vere v Boga. Navajen je videti, kar se videti ne da, in verjeti, kar se v besede ujeti ne more.

Na primer: moderni znanstvenik nosi v glavi istočasno dve ideji o svetu in stvareh na njem. Njegova bolj priprosta misel zajame vse čisto vsakdanje: miza, stol, skala, gora, jaz, ti... Za sprotno uporabo gleda znanstvenik na vse take reči enako kot vsak drug — kako trdne so, kje so, kako velike so, — kako služijo...

Ko se pa znanstvenik poglobi v temeljne misli o predmetih, se mu sproži drugačna predstava. Miza, če jo pogleda z očmi atomskega fizika, mu je naenkrat megleno vrtinčenje mrgolečih elektronov. Pod takim pogledom izgubi miza do kraja vtis neke trdnosti in celote.

Zdaj pa —kaj je elektron? Noben znanstvenik ga še ni videl, vsak pa vanj veruje. Elektron je zgolj ime za neki potek dogodkov, ki se dosledno sprožijo v nekih določenih okoliščinah. Nekoč so fiziki mislili, da je elektron drobec snovi. Potlej so uganili, da je samo val gibanja. Danes mislijo, da je oboje (ali eno od obojega): drobec in valovanje.

Vse to se ti utegne zdeti smešno. Toda prav tako, kakor obstajajo razne zapletene misli o elektronu, ki ga ne moreš na videti ne krajevno omejiti, prav tako obstoje razne predstave o Bogu. Tudi njega — take so moje misli — ne moreš ne videti ne krajevno omejiti, lokalizirati. Neviden je in povsod pričujoč. — S tem je dan odgovor na prvo vprašanje.

Preskočimo k drugem v prašanju: v kakšnega Boga verujem?

S čustvenega vidika je moj odnos do Boga eminentno osebna zadeva. Kadar mi kaj narobe gre ali se česa bojim, kadar sem zaskrbljen za moje drage, kadar poslušam pesmi, ki me popeljejo nazaj v mojo otroško dobo, tedaj mi je Bog živo zavetje, oče, ki me ščiti in mi daje pogum. In kadar skušam sam v sebi dognati, kaj je prav in kaj ne, mi je Bog nedvoumen glas, jasno navodilo, kako naj se odločim. Ne morem se domisliti niti enega primera iz svojega življenja, da ne bil dobil odgovora, če sem se k Bogu obrnil po nasvet.

Ko vem, da je miza za praktično porabo nekaj trdnega in solidnega, postane pa nekaj čudno negotovega in zapletenega, če jo gledaš z očmi učenjaka-fizika, se prav nič ne čudim in me ne moti, da je moj odnos do Boga na čustvenem področju ves drugačen, kot če ga skušam dojeti z golim razumom. Razum mi ga predstavi v abstraktni podobi. Je preveč vzvišen in skrivnosten, ga bi se dal zajeti v človeške besede in izraze.

Toda tudi zares globoki pojmi na polju znanosti so do kraja abstraktni. Ko geometer govori o "točki" (matematični), kaj ve o njej povedati? Samo to, da točka nima razsežnosti. To je gotovo čudna in v bistvu skrivnostna trditev. Ali je potem čudno, če za Boga, ki ima razsežnost preko vseh naših predstav, v človeškem jeziku nimamo primernih izrazov? Za besedami se moramo šele loviti, ko govorimo o Bogu. Če bi ga mogli takorekoč pripeti v svoj razum z nekimi besednimi pojasnili, bi nehal biti Bog.

Bog je zame oni veliki skrivnostni Um, ki je ustvaril neštete majhne podrobnosti in obenem brezmejne razsežnosti v vesoljstvu, med drugim krono stvarjenja: tebe in mene in najin človeški razum. On je tisti, ki je v vse to položil lepoto, urejenost in smotrnost. On je tisti, ki nam je pokazal, da resnica in vera poznata rešitev vseh vprašanj.

In vendar: pri vsej svoji ogromni odgovornosti za red in lepoto stvarstva ima nedoumjivo zmožnost, da se bavi v vseh podrobnostih čisto posamično — — z menoj in teboj! Daje nama svobodo, da si zgradiva sama svojo začasno in dokončno usodo. Potekli so milijoni let, da naju je privedel do najinega današnjega stanja. Morda bo vzelo nadaljnjo dolgo dolgo dobo, da bo človek zrasel v tisto dokončno popolnost, ki si jo je Stvarnik zamislil zanj. Možnost za tak razvoj je položil naravnost v nas. Ta veličastni božji načrt, ki ga je včasih težko prepoznati, in težnja po nenehnem dviganju, ki je v nas, pa dostikrat le prepočasi priganja kvišku — to sta dva predragocena božja darova človeku.

Ali je to moje dvovrstno doživljanje Boga: eno močno osebno in globoko občuteno, drugo abstraktno in zelo posplošeno — ali je v skladu z mojim umovanjem? Ali imam lahko take poglede na Boga istočasno v glavi in srcu?

VELIČINA BARAGOVE OSEBNOSTI

(Prof. dr. Zvonimir Hribar, Sydney, govoril v Flemingtonu)

KLJUB ŠTEVILNIM NEREŠENIM SKRIVNOSTIM, ki nas obdajajo, more vsakdo med nami zaslediti dvoje osnovnih gonilnih sil, katerima je človeštvo dolžno svoj obstoj in napredek. Ti dve sili sta ljubezen in hrepenenje po lepoti.

Ljubezen, ne sovraštvo, je tista sila, ki ohranja in obnavlja življenje, celi rane in odpušča napake. Iz ljubezni do nas se je učlovečil Sin božji in največja zapoved naše vere je — ljubiti.

Mesec maj je posvečen ljubezni. Naši ljubezni do Matere božje in njene ljubezni do našega Odrešenika. Zdi se mi primerno, da se v tem mesecu spominjamo onih, ki so to skrivnost ljubezni doumeli in ji posvetili svoje življenje, svoje sposobnosti in svoje sile.

Veličina narodov se ne izraša v njegovih izvoljenih ali samozvanih voditeljih, ki si nadevajo različna poslanstva, katerih posledice so nam znane iz davne in ne tako davne preteklosti. Veličina narodov se izraža v delih posameznikov, ki so posvetili svoje sposobnosti in svoje življenje ljubezni do Boga in sočloveka. V tej dvojni ljubezni so ustvarjali lepoto.

Slovenski narod je kljub svoji majhnosti bogat in velik v velikih delih svojih sinov in hčera, ki mu jih je poslal Bog. To leto obhajamo stoletnico smrti enega takih velikanov — škofa Barage. Ko smo zbrani na tem majniškem romanju z mislimi v domačih krajih, nam je tudi misel na Barago blizu. Saj je tudi on zapustil rodne kraje in odšel v tujino oznanjat skrivnost vere in smisel življenja. Smrt staršev v zgodnji mladosti je morala prodirno vplivati na njegov značaj. Pravne študije, ki jih je dokončal na Dunaju, so obilno doprinesle k njegovi razgledanosti in mu utrdile sposobnosti, s katerimi ga je Bog bogato obdaril. Teološki študij in doumetje skrivnosti vere je odprl njegovemu srcu nov svet — svet ljubezni do sočloveka. Ljubezen do Boga ga je klicala na delo izven domovine. Ljubezen do bližnjega ga je pripeljala med Indijance severne Amerike in njim je posvetil 37 let nesebičnega požrtvovalnega življenja.

Njegove življenjske moči in sposobnosti so bile posvečene ne le dušnopastirskemu delu v ožjem smislu, ampak tudi kulturnemu ohranjevanju in izoblikovanju plemen, med katerimi je deloval kot misijonar. V ta namen je svojim Indijancem sestavil slovnico in slovar njihovega jezika, jih učil brati in jim napisal molitvenike in drugo poučno čtivo. Zunanji svet je pa opozoril na ameriške rdečekožce s svojo razpravo o šegah in navadah očipvejskih Indijancev.

Pri vsem obilnem delu v tako oddaljenih misijonih ni pozabil svojih rojakov Slovencev. Našel je čas, da je tudi njim napisal marsikaj v pouk in spodbudo. Poznamo njegova Zlata jabolka in njegova Premišljevanja o poslednjih rečeh. Obe knjigi dokazujeta njegovo sposobnost, pa tudi veliko ljubezen do domovine in rojakov.

Veličina Baragove osebnosti slovi po širokem svetu. Povezuje naš narod z velikim svetom, saj letošnjo stoletnico proslavljajo s Slovenci vred tudi drugod, zlasti seveda v Ameriki, ko je Baraga prav za njen napredek veliko doprinesel.

Kajpada zlasti za nas Slovence velja, da ni dovolj Baraga samo proslaljati in se ga primerno spominjati. Moramo ga tudi posnemati v njegovi ljubezni do nadnaravne vere in kulturnega ustvarjanja. Prepričan sem, da je naša prisotnost danes na tem romanju najlepši dokaz, da nam je Baraga blizu ne samo v spominu, ampak tudi v srcu.

Saj to je tisto. To dvovrstno gledanje na Boga ni pri meni nikoli do kraja istočasno. Zavedam se pa, da se med seboj dopolnjujeta — kakor je bila znanost primorana sprejeti dva dopolnjujoča se pogleda na elektron. Včasih je elektron znanstveku "drobec" drugič zgolj valovanje. Stroga doslednost do samega dna itak ni več tisto, kar znanost išče. Je pač nedosegljiva. Poglavitno je: ali so zaključki komu v korist? Ali se dajo praktično uporabiti?

Religija odgovorja na ta vprašanja prav tako odlično kot znanost.

V cerkvah pojemo: Slava Bogu na višavah! Te besede izgovorjamo z vsem prepričanjem — brez pridržka. Vse priznanje, vsa čast znanosti, ki nam je odprla poglede v neizmernost in prostranost vesolja. Bog je pa še vedno nad vsem tem — Najvišji!

ROMANJE V CABRAMATTO

Stran 234

DESNI KORAK DALJŠI OD LEVEGA

Ivan Štrucelj, W.A.

ŽE VEČKRAT SEM SLIŠAL, da je korak desne noge daljši od levega. To sem tudi sam doživel in se prepričal, da je res.

Pred nekaj leti, ko smo živeli na svoji zemlji v Zapadni Avstraliji v še ne dograjeni hiši, se mi je dogodilo, kar bom zdaj povedal. Sin Ivan je hodil z avtom delat na bližnjo žago, ker zame še ni bilo tam zaposlitve. Bil sem doma z ženo in malo Irenico. Imeli smo na zemlji dovolj dela, le denarja je vedno manjkalo.

Neki petek, ko se je Ivan vrnil z dela, sem mu namignil, da bi šla pregledat, kje je prav za prav meja med našo zemljo in sosednjo. Ta meja namreč še ni bila točno določena. Fant je bil pripravljen. Jaz si hitro sezujem lahke sandale in iščem čevlje. Imel sem kake tri pare, pa od vsakega para mi je po en čevelj manjkal. Imeli smo mladega psa, ki se je rad igral s čevlji in jih pred nami skrival. Ker ni bilo časa, da bi iskal, si hitro obujem na levo nogo lahek čevelj, na desno pa težjega, ki je bil tudi nekoliko daljši. Sin si vzame puško in tudi meni prigovarja, naj jo vzamem. V naši okolici je dosti kengurujev in v tistih časih so se lahko prodali.

Ko sva pregladala mejo, se napotiva v drugo smer, da bi se srečala s kenguruji. Prideva do prostranega močvirja, ki nama zastavi pot. Skleneva, da ga obideva vsak v nasprotni strani, ko se sestaneva, se vrneva domov. Zgodilo se pa je, da se nisva nikjer srečala. Nisem vedel, kaj je z Ivanom, pa sem se sam napotil proti domu. Hodim nekaj časa, kar zapazim, da sem nastopil napačno pot. Ta me vodi naravnost od doma proč. To sem dognal, ko sem dospel do neke reke, ki mi je bila nekoliko znana. Začelo se je temniti in tudi dež je rosil. Hitro presodim, v kateri smeri naj bi bil naš dom. Mahnem jo v tisto smer, ali sedaj se je šele začelo pravo trpljenje. Znočilo se je do kraja, deževalo je močneje, po tleh pa polno po vetru podrtih dreves. Tudi močvare in pravcati potoki vode, pa še kaj drugega, vse mi je prišlo pod noge. Obleka mi je bila vsa premočena, na kolenih hlače grdo preklane.

Naposled sem zagazil v vodo, ki mi je segala do pasa. Le z veliko težavo sem jo prebredel. Na nadaljnji poti me je zlasti ovirala visoka trava, ki mi je segala tu pa tam kar čez glavo. Prihajalo mi je na misel, kaj bi bilo, če bi si v teh okoliščinah zlomil nogo ali roko, kar bi se prav lahko pripetilo. Molil sem k angelu varuhu, naj me izpelje iz te čudne zadrege. Na misel mi je tudi hodilo, da bi zanetil ogenj in z njim opozoril nase kakšne morebitne ljudi v bližini. Toda kaj boš, ko je bilo vse

naokrog vse mokro, tudi vžigalice v mojem žepu nič boljše.

Ni preostajalo drugega, naprej in naprej treba. Me je pa tudi že tako mrazilo, da sem mogel le s hitro hojo nekoliko odpraviti mraz. Po več urah tako naporne hoje zagledam pred seboj nekaj bolj svetlega. Kako se začudim, ko ugotovim, da sem prišel spet do reke Blackwood. Dognal sem celó, da stojim prav na istem mestu, kot pred urami. To sem spoznal po gozdni poti in nekem zaboju, ki je ležal tam.

Torej — kam sedaj? Zavedel sem se, da pridem po tisti gozdni poti do farme, ki je bila na samem ob reki. Stopil sem na pot in nekoliko lažje hodil, čeprav je bilo zelo temno. Premišljeval sem svojo usodo in dognal, da sem ves čas hodil v velikanskem krogu, pa še to, da je res moja desna noga z daljšim čevljem delala daljše korake kot leva. Končno pridem do zaželene farme, pa tam so že vsi spali. Puško sem prislonil k drevesu na vrtu in potrkal, da pokličem ljudi. Zasvetila je luč. Precej preplašen pride gospodar na duri in jaz mu začnem razlagati, kaj se mi je zgodilo. Moje slabe angleščine ni razumel, jaz pa njegove dobre ne. V hišo me ni pustil, dokler nista prišla ven tudi žena in sin. Vsem trem sem le s težavo pojasnil, kaj je z menoj, nato me je gospodinja povabila v kuhinjo in mi lepo postregla. Počasi sem jih toliko razumel, da me je naš Ivan že iskal pri njih. To mi je dalo novega poguma.

Prosil sem jih, naj obvestijo moje ljudi ali vsaj najbližjega soseda, da me pride kdo iskat. Do našega doma je bilo le kakih šest milj. Res pride kmalu na to sosed po mene in še z našim avtom. Kar kmalu smo bili doma. Kako sva se s sinom ob tistem močvirju zgrešila, je ostalo napojasnjeno. Vsekakor sem moral jaz nerodno zaviti v napačno smer.

Moja družina je bila zelo v skrbeh. Ko me ni bilo domov, so najprej obesili svetilko na streho hiše, da bi morda jaz zagledal luč. Ko me le še ni bilo domov, je šel Ivan z avtom okoli po farmah in povsod povedal, kaj se je zgodilo. Organiziral jih je, da so šli na iskanje z reflektorji tam okoli, kjer sva se z Ivanom bila ločila. Niso me našli.

Vendar, hvala Bogu, kot sem povedal, tako se je vse srečno rešilo. Sedaj je ves tisti svet že oddan ljudem in zasejan s travo. Tudi ograje so že povsod. Danes se ni mogoče več tako izgubiti. Prav ko to pišem, prihaja glas, da je država spet razpisala 12 nadaljnjih velikih blokov v naši okolici za kmetovanje, samo zglasiti se je treba. Škoda res, kakor sem že pisal, da se slovenski ljudje ne zanimajo za naš kraj. Ponavljam, da je kraj dober, izvrstna zemlja, zelo primerna za kmetijstvo, in za vodo ni prav nič težav. Ali res ne bomo dobili slovenskega soseda?

MARIJINE IKONE V RUSIJI

Peter Bizjan

V LISTU "THE MONSTRANCE" SEM BRAL zanimivo poročilo in razmišljanje o ruski vernosti. Leta 1954 se je blizu Moskve skupina mladih partijcev vračala domov s partijskega sestanka. Bilo je že ponoči. Na nekem razpotju, ki so se mu bližali, so zagledali neke vrste svetlobo, čeprav daleč naokoli ni bilo luči. Ustavili so se. Eden od njih je splezal na drog, odkoder je prihajala svetloba, in na njegovem vrhu otiplje starodaven kip Matere božje. Splezal je dol in tovarišem povedal, kaj je našel. Sklenili so, da dogodek javijo partijski oblasti.

Naslednjo noč so se vrnili tja in spremljala sta jih dva partijca. Na presenečenje vseh je tam klečalo nekaj ljudi in molilo. Odstranili so jih. Eden je spet splezal na drog ter snel Marijin kip z vrha. Vrnili so se domov in dali soho v preiskavo kemikom in metalurgom, da bi ugotovili, s čim je prevlečena, da se ponoči sveti. Na začudenje vseh so našli samo debelo skorjo rje.

Še od drugod so se čuli podobni dogodki. V Georgiji nekje še stoji cerkev, ki je neko noč "gorela". Od daleč se je videlo kakor požar. Ljudje so prihiteli, da bi gasili. Izkazalo se je, da le ikone v njej tako močno žare, da vzbujajo vtis požara.

Ti in še drugi taki dogodki so prišli na ušesa tudi visokim partijcem in sama Kosmomolskaya Pravda, dnevni katekizem sovjetske mladine, je pisala o tem ter seveda skušala vse ovreči. Videlo se pa je, da so tudi partijski vrhovi nekako preplašeni.

Zanimivo je, kaj sodi o vsem tem jezuit Andrej Urusov, direktor katoliškega ruskega centra v San Franciscu. Ta je rojen v Moskvi, sin tatarskega princa, ki so ga boljševiki leta 1917 usmrtili. Izrazil se je, da na te in take dogodivščine v Rusiji ne polaga velike važnosti. Dovolj mu je, pravi, kar se je zgodilo v Lurdu, Fatimi in drugod. To mu je zadosten dokaz, da bo tudi za Rusijo prišel čas, ko bo narod tam smel Boga častiti javno kakor nekdaj. Le začasno je ruska vernost vklenjena v verige in se ji godi kot prvim kristjanom v Rimu, ki so bili prisiljeni v podzemlje in na skrivnem opravljati svoje pobožnosti.

PRED MARIJO

Jos. Murn-Aleksandrov

Plapolaj, plapolaj,
večna luč pred Marijo!
Ah, srcu je tak tesno,
plapolaj luč pred Marijo!
Skrivnostni mir, sveti mrak . . .
čarobna se lučka utrinja . .
lahko se dviga, pada spet . . .
smrtna senca izginja.

Mene obdaja tema
blodnje in zmote globoke
in k tebi iztezam roke,
Kraljica moja!
Ah, ti moja mladost
z grehi ponižana,
ah, ti večna krepost
tolikrat križana,
nazaj te želim!
Tu v samoti,
v smrtni tihoti
pred tabo klečim.

NADŠKOF DR. KNOX JE GOVORIL SLOVENCEM V MELBOURNU

(Poročal je nadškofijski tednik THE ADVOCATE v Melbournu. Ponatiskujemo v angleščini, da bodo lahko brali naši mladi in mlajši.)

An appeal to the younger generation of Catholic Slovene migrants not to forget the beautiful traditions of their own country was made by Archbisop Knox last Sunday.
"Those traditions spring from a deep Christian faith," said His Grace. "They are treasures; the are heirlooms which you must preserve. They are something to be treasured and to be shared".

Archbishop Knox was addressing a large gathering of Slovene migrants after he had blessed a nearly completed church dedicated to St. Cyril and his brother, St. Methodius, in a'Beckett Street, Kew, on a block of land adjoining Baraga House.

His Grace laid the foundation-stone of the new church and blessed a bronze bust of Bishop Frederic Baraga in the grounds of Baraga House.

ARCHBISHOP KNOX was welcomed by Father Valentin, O.F.M. He was attended by Monsignor J. Murray and was met by a colourful group of young people and boys and girls in national Slovene dress.

Archbishop Knox said "It has given me great joy to join with you in an act of regard for **Bishop Baraga** on the occasion of the centenary of his death. You have done well to remember him in this way for he was one of your own countrymen who brought glory to you and who gave such signal service to the Church and to society. He was distinguished by his zeal, his charity, his courage and his constancy. Even in his early years he was distinguished for his zeal and his charity. When he left Slovenia to proceed to America the people wept because he had won their affections by his zeal, his charity and his concern for all.

"These characteristics were to mark his activities in America, where he showed the same zeal and charity and his particular concern for the underprivileged and the oppressed. These were the things that distinguished him. He constantly persevered until he was over 70 years of age with his work of love.

"I am very happy to join you in this act of homage to him and to share with you the hope that **Bishop Baraga** may in due course be elevated to sainthood.

"I am happy to have the privilege of blessing the foundation-stone of this church, which is the first in the Archdiocese dedicated to the great apostles, **Saints Cyril and Methodius**, who were so full of zeal for God's Kingdom. We know of the wonderful pioneering work they undertook to promote the faith of the people through the liturgy and love of the sacred Scriptures. They brought it within reach of the people by putting the liturgy and the Scriptures in their own language. It is comforting to know that when they were accused of proceeding beyond the established norms they were defended by the Pontiff himself.

Pope Adrian defended them and honoured them by making them Bishops. The tomb of St. Cyril is still venerated in Rome in the Church of St. Clement and it is a place of pilgrimage.

HONOUR MEMORY

"Here you have brought their memory closer by erecting this church in their honour. It is to your honour also that you have co-operated in the erection of the church by your voluntary labour, and only in this way has it been possible to achieve so much. I am happy to have had the privilege of laying the foundation-stone of this church and I am sure that the work you have begun so well will be completed in a short time.

"I want to say that you are so welcome as part of the People of God in this Archdiocese. I would like to urge the young generation growing up not to forget the beautiful traditions that come from your own country.

"Those traditions spring from a deep Christian faith. They are treasures, they are heirlooms which

you must preserve. I am happy to know that in this church you will have the means of preserving these values. They are something to be treasured and to be shared.

"You bring to this country the richness of your own culture, and I am sure that the young people growing up here will continue to love and serve Jesus Christ in your new home."

Before Archbishop Knox blessed the new church and laid the foundation-stone a bronze bust of Bishop Baraga on a stone pedestal in the grounds of Baraga House was unveiled by the **United States Consul, Mr. Edward Murphy.** A bronze plaque on the pedestal bears the inscription:

"Apostle of the Chippewas, Frederick Baraga, 1797-1868. Born in Slovenia, he came to America in 1830. He laboured for 37 years among the Ottawa and Chippewa Indians in the Upper Great Lakes region. He died a saintly death as first Bishop of Marquette Michigan, U.S.A."

Mr. Murphy said he was delighted to be with the Slovene community to unveil the bust of Bishop Baraga to mark the centenary of his death. He had been asked by Senator Laushe to perform the ceremony and it was fitting and appropriate that the senator's name should be linked with that of Bishop Baraga as both their families came from Slovenia.

"Bishop Baraga knew what it was to be a migrant in a new country, having arrived in the United States in 1830," said Mr. Murphy. "He brought to his new country many talents and great zeal and became the champion of the oppressed. He put all those talents into work for his newly chosen country. We must acknowledge the great contribution he made to the Church in America.

"It is appropriate that we should be gathered today at Baraga House, where his work is a continued inspiration, where migrants to Australia are assisted through that difficult period of adjustment so that they may in their new home put their talents to work for their own good and for the good of their new country."

Nadškof Knox govori množici znad stopnišča pred cerkvijo
(Foto Nikolich)

MIMO ZANK IN SPLETK — V AVSTRALIJO

Fant z Gorenjskega

Prejeli smo, objavljamo. Članek je vreden branja, ker tako nazorno riše razmere v današnji Sloveniji in nam zlasti pokaže, kako se počuti tam rod, ki je odrasel po partizanski "osvoboditvi". Komentira naj si to pisanje vsak bralec po svoji uvidevnosti. — Ur.

I.

MISLIM, DA SEM EDEN NAJMLAJŠIH V AVSTRALIJI, ne po letih, temveč po prihodu. Prišel sem letos v marcu. Nisem se še popolnoma privadil novim običajem in jeziku, toda lepo sem bil sprejet v novi domovini in to ni malo. Zahvala gre v prvi vrsti moji teti in stricu, ki sta mi omogočila prijazen začetek novega življenja v novi domovini. Spoznal sem tudi že lepo število slovenskih rojakov in se počutim kakor doma, ko se z njimi pogovarjam.

Preden sem prišel v to deželo, sem obhodil veliko sveta: Avstrijo, Nemčijo, Holandijo, Italijo, Anglijo, Južno Afriko in Španijo. Marsikje v teh deželah sem naletel tudi na Slovence in slišal njihovo mnenje o tem in onem, tudi o mojem odhodu od doma. Prav zato sem se odločil, na napišem ta članek.

Zakaj sem šel po svetu, nazadnje v Avstralijo? Takoj povem, da ne zaradi brezposelnosti doma. Bežal sem pred politiko. Vem, da bo marsikdo na to brž rekel: kaj pa 23leten fant ve o politiki? Bom povedal, kaj vem.

Ko sem hodil še v osnovno šolo, so nam neprestano govorili o pridobitvah narodne revolucije med drugo svetovno vojno, o grozotah okupatorja in domačih izdajalcev: belogardistov, ustašev, četnikov. O početju partizanov so vedeli samo lepo in svetlo: ti so nam ustvarili bodočnost, ki bo veličastna in taka je skoraj že. Zares lepo so znali slepiti mlade ljudi — in med temi sem bil jaz. Sam pred seboj in pred njimi sem zrasel v "zavednega Slovenca".

Dovršil sem osemletko in se pričel učiti za avtomehanika. Tu sem prvič prišel v osebni stik s politiko. Postal sem Mladinec in hodil na sestanke. Po enem letu so me že naredili za predsednika tovarniškega komiteja ZMS — Zveza Mladine Slovenije. Organiziral sem dramsko in športno sekcijo, ki je kljub pomanjkanju denarja lepo napredovala. Naslednje leto sem napredoval za predsednika odbora MDB — Mladinnske Delovnve Brigade. Bilo je v občini Radovljica. Posrečilo se mi je akcijo dobro organizirati in dobil sem pohvalo od predsednice Zveze komunistov Slovenije, Vide Tomšičeve.

Tedaj so se pričeli politični seminarji v Velenju, Bohinju, Postojni, Kopru in na Zbiljskem jezeru pri Medvodah. Udeleževal sem se jih in tako videl same lepe kraje Slovenije. Nato sem bil na volitvah izbran za predsednika AMS občine Radovljica, ki sedaj obsega Bled in Bohinj. Začetek je bil težak. Pomagala mi je partija s svojimi "testi", ki sem jih moral uporabljati in se jih držati.

Do tedaj sem vedno slišal, da je pri nas svoboda govora, tiska itd. Zato sem se začudil, ko je prišel agent in mi je razlagal, kaj na sestankih lahko obravnavamo in kaj ne, da ne bo protidržavno. Povedal je tudi, kaj se lahko govori na mitingih ob raznih svečanostih.

Čez mesec dni so me gospodje tovariši postavili za kandidata za sprejem v Zvezo komunistov. Nisem vedel, kaj bi s tem. Vprašal sem za svet očeta, ki je direktor majhnega mizarskega podjetja. Ni bil v partiji, a njegova sposobnost ga je držala v tej službi. Njegov odgovor je bil: Če se boš vpisal v komuniste, te ne priznam za svojega sina . . .

To me je čudno presunilo. Moj oče, partizan, zdaj direktor, vedno na raznih sestankih, pa mi reče kaj takega! Kakšna zmešnjava je to? Sprva nisem vedel, kje se me drži glava. Polagoma sem se začel poglabljati v odkrivanje teh čudnih vprašanj. Oče je molčal in mi pri tem ni pomagal. Po njegovem nasvetu sem odklonil ponudbo za sprejem v partijo. V ZMS sem se posvetil le bolj prosvetnemu in športnemu delu: sekciji za zgraditev športnega štadija, ustanovitvi dramskega društva, pevskega zbora, čitalnice (edine v vsej okolici), tečaju za tuje jezike (tudi za esperanto). Začeli smo tiskati svoj list "Brstje", imeli smo plesne vaje in organizirali oddaje "Mladina pred mikrofonom". Ta je bila "soboroglasna" in je pritegnila rekord 15,000 ljudi na blejski planjavi. V največji uspeh smo si pa šteli, da smo skupno s "Planinsko zvezo Slovenije" zgradili Prešernov dom na vrhu Stola. Je zelo lepa planinska postojanka.

Še in še je bilo našega dela, ki ga nikjer niso cenili. Zato je bilo težko držati mladino skupaj in mnogi so izgubili veselje. Mladina je postajala vedno bolj zapostavljena in zato zagrenjena, pa sama sebi prepuščena. Ni bilo od nikoder pametne kontrole in je moralo priti do postopkov, kot jih je napravila mariborska občina. To ste omenjali tudi v MISLIH, kot sem videl. Vseeno bi pa morali tudi v Mariboru najprej vprašati po vzrokih in jih od-

praviti. Sit volk ne bo napadel ovce, ki jo poleg tega še lovec čuva.

Začeli so se zbirati črni oblaki. Zabliskalo se je, ko sem bil zopet v Bohinju na seminarju za izbiro delegatov za republiški zbor. Bili so tam: Vida Tomšič, Ivan Maček, Miha Marinko in taki. Tretji dan seminarja je prišlo do ostrih debat. Začeli so si med seboj očitati protizakonita dejanja. Zapomnil sem si posebno očitke, da so iz Nemčije uvažali avtomobile znamke Mercedes brez carine, doma so jih pa prodajali z uračunom carine. Vsi smo bili zaprepaščeni in tu so se marsikomu mlademu odprle oči. Vpraševali smo se, kakšen je to komunizem ali vsaj socializem, ko ima kdo 600,000 plače na mesec, pri tem pa počenja stvari, za kar bi navaden človek dobil pet let zapora.

Prisostvoval sem tudi skorajšnji propasti podjetja "Saturn" v Ljubljani, kamor je prišla delavce tolažit Vida Tomšič. V javnem govoru je rekla tudi to: Dragi tovariši, smo v teku reforme, ki jo moramo speljati. To ni lahko in se ne da napraviti čez noč, zato moramo biti pripravljeni, da stisnemo svoje pasove, jesti bo treba tudi črn kruh . . .

Nekdo iz množice je zavpil: Kadar boste vi jedli črn kruh, se bomo mi morali hoditi na travo past. — Zavladala je velika buka.

Pa vzemimo slučaj na konferenci študentov v Ljubljani, kjer je spet prisotvovala Vida Tomšič. Pod točko "Razno" so ji študentje stavili vprašanja. Nekdo je vprašal: Tovarišica, kaj mislite, ali so naše šole dosti sposobne, da se dajo primerjati evropskemu merilu? — Odgovorila je, da so. — Novo vprašanje: Zakaj pa potem pošiljate svojega sina in hčerko študirat v Švico in Nemčijo, povrhu jima pa še kupite avto in vilo? — Namesto odgovora je bruhnila v jok iz zbežala s pozornice.

Študentje so bili iz sebe. Jaz sem imenoval to škandal. Časopisi niso tega poročali. Pa poglejmo še kam. Poznan vam je primer v Škofji Loki, kjer so poštenemu državljanu zaradi kapric minirali hišo, ki danes stoji nekaj deset metrov stran. Rezultat je bil, da so se ljudje zbrali in razbili občino, o milici pa ni bilo ne duha ne sluha. Isto so hoteli napraviti v Radovljici, kjer pravijo, da je okrog 30 hiš napravljenih na črno. Res, eno so hoteli minirati, pa je narodni heroj, po činu polkovnik, zvedel za to, vzel svoje vojake in šel na tisto mesto. Ker se vojska in milica ne razumeta, so miličarji gladko pobegnili. Takih primerov je v Sloveniji še več.

Močno sem se začudil tudi, ko sem v Mariboru poslušal Titov govor, kamor je prišel prvikrat v življenju. Moralo je biti leta 1966. Rekel je, da je narod izgubil zaupanje v partijo in da si ga bo jako težko spet pridobila. Je že vedel, zakaj je bilo treba to poudariti posebno za Slovence.

II.

Med izseljenci dostikrat slišim, da govore kar na splošno o "komunistični Sloveniji". Ali je Slovenija res komunistična? Povem vam, da še malo ne. Kar pojdite domov in poslušajte, kaj ljudje govorijo, razglejte se! Videli boste in slišali, kako je narod proti komunizmu in kako krepko kritizira. Slovenija je danes precej nova in zgrajena, ima močno industrijo. Vzdrževati mora druge zaostale republike v Jugoslaviji. To vsi vedo in tudi z besedo izražajo svoje negodovanje zaradi tega. Ne toliko zaradi podpiranja samega, saj vedo, da ljudje niso krivi, krive so zgodovinske okoliščine. Jezijo se zato, ker vedo, da bi bile zaostale republike danes že v lepem razvoju kulture in gospodarstva, toda kje je denar, ki je šel iz Slovenije v ta namen? Nihče ne ve odgovora, vsak si ga pa lahko misli.

Vzemimo za primer potres v Skopju. Res je mesto danes novo in lepo, toda koliko pomoči je dobila Jugoslavija iz zunanjega sveta! Lahko bi zgradili z njim še dvoje takih mest. Kje je ves tisti denar? Prizadeti ga niso dobili, razen nekaj izjem. Kdo se je okoristil z njim?

No, vrnimo se nazaj k Sloveniji. Mnogo boste čuli od ljudi, da bi radi bili samostojni. Kako to začeti in udejstviti, tega nihče ne ve. Premalo nas je, pravijo nekateri. Moralo bi nas biti vsaj pet milijonov. Z vojsko ne bi mogli računati, ker smo pomešani z drugimi republikami, čeprav zdaj služi vojsko štirideset procentov mož v lastnih republikah. To je zasluga Slovencev s pomočjo Hrvatov. Imeti bi morali nekoga, ki bi nas zastopal in vodil. Bili so taki, pa so umrli. Za oddvojitev Slovenije je bil Boris Kidrič in bil je Krajger. Takih nam je treba, čeprav so komunisti, saj bi se pozneje izmenjali. Tako kot je zdaj, je nevzdržljivo. Komunistom nihče nič ne verjame, saj se igrajo komunizem le tisti, ki so na vrhu in njihovi podrepniki. Ljudstvo je tako nejevoljno, da se slišijo besede: pa bi šli skupaj vsaj z Avstrijo . . .

Da, take in podobne reči boste slišali iz ust naših ljudi. Primer vam je lahko vas Kamna gorica, ki je bila nekdaj najbolj partizanska vas in je štela leta 1960 95% partijcev, danes jih je le še 15%. Torej, rojaki po svetu, svoje domovine ne grajajmo, češ da je komunistična! Slovenija, naša ljuba domovina, je še vedno lepa in ljudje v njej niso pokvarjeni kot drugod po svetu. Pomagajmo jim iz tujine vsaj v moralnem pogledu, zaslužijo to. Ne govorim tega zato, ker sem pač Slovenec, govorim, ker je taka resnica. Videl sem nekaj sveta in lahko trdim, da tako pridnih in delovnih ljudi ni nikjer kot v Sloveniji. Bodimo nanje ponosni!

(Konec str. 229)

IZ ŽIVLJENJA

DR. MARTINA LUTHRA KINGA

Marija N., Melbourne

KDO JE BIL DR. KING, dandanes pač ni treba posebej povedati. Je še preblizu tisti dan, ko je padel pod strelom zahrbtnega ubijalca. Kaj je bil in kako je vodil svoje črnce v prostrani Ameriki, bo pa vedno ostalo zanimivo in še mnogo bolj poučno. Vzemimo le en sam dogodek iz njegovega življenja.

Bilo je 1. dec. leta 1955. Kraj je mesto Montgomery v državi Alabama v južnem delu Združenih držav. V avtobus je sedla po končanem delu črnka Roza Park, po poklicu šivilja. Bila je močno trudna. V avtobusu so bili beli in črni potniki. Po nekaterih postajah se je vozilo napolnilo do zvrhanosti. Tedaj je sprevodnik stopil med ljudi in ukazal, kakor je bila v Alabami že stara navada:

"Črni vstanite in prepustite sedeže belim!"

Ubogali so — razen črnke Roze Park. Rekla je, da jo noge tako bolijo, ne more stati na njih. Sprevodniku ni šlo do srca. Ustavil je vozilo in poklical policijo. Rozo so aretirali in odvedli v zapor.

Dogodek se je bliskovito hitro zvedel po mestu. Črncem je zavrela kri. Planili so na ulice, napadali avtobuse in jih zažigali. Sledili so hudi izgredi.

Dr. King, ki mu je bilo vsako nasilje do dna duše zoperno, je v svoji veliki zaposlenosti zvedel za dogodke šele drugo jutro. Svojo cerkev je imel v najbolj revnem predmestju Montgomeryja. Takoj je sklical predstavnike črncev v okolici in jih nagovoril:

"Tako ne sme iti naprej! Če bomo z nasiljem iskali pravico, jo bomo gotovo izgubili in vse z njo. Zaman bomo prelivali kri. Treba se je boriti brez pretepov in umorov. Dajte, organizirajmo nekaj takega, čemur pravimo pasiven odpor!"

Uspelo mu je, dali so se prepričati. Šli so in prigovarjali drugim. Za dan 5. decembra so bili vsi črnci mesta povabljeni na veliko zborovanje. Dr. King jim je napovedal:

"Od danes naprej se ne bo nihče od nas vozil z avtobusom. Na delo in po opravkih boste hodili peš. Le če vas bo kak črnec-voznik povabil na voz, boste vstopili. Medtem je bila spet neka žena od naših aretirana. Začelo se bo od danes naprej, držite se proč od avtobusov."

Naslednje jutro so stopale cele procesije črnih delavcev in študentov po mestnih ulicah, dočim so avtobusi vozili napol prazni. Dr. King je vstal na vse zgodaj, stopil k oknu in skušal dognati, če bodo njegovi ljudje držali sklep ali ne. Bil je vzradoščen, ko je videl avtobuse tako slabo zasedene voziti mimo. Vsaj eden je bil celo popolnoma prazen.

Pozneje se je zvedelo, da je neko črnko, ki je bila stara in je težko hodila, ustavil črn voznik in jo povabil na voz. Odklonila je z besedami: Hvala! Ne bom vstopila. Saj ne hodim zase, hodim za svoje otroke in vnuke, da ne bodo brez pravic . . .

Novica v početju črncev v Montgomeryju se je razvedela po vsej Ameriki. Od vseh strani so prihajale čestitke in spodbude. Povsod so bili črni navdušeni, marsikje tudi beli.

Toda beli v Montgomeryju so ostali zakrknjeni. Začno se bati, kaj bo iz tega. Nezaupno čakajo na deževne dni, takrat se bodo črnci morali premisliti. Pa se niso. Ostali so trdni in naprej hodili peš po dežju in blatu. Zdaj belim zavre kri, začno z nasiljem. Dr. Kinga obtožijo, da je prehitro podil svoj avto, obsodijo ga in zapro. Njegovo hišo podminirajo in poženejo v zrak. Pojavi se zloglasna nasilniška organizacija Ku-Klux-Klan. Njeni člani divjajo z avtomobili po črnskem delu mesta z gorečimi baklami in zažigajo.

Črnci se odlično drže. Ne dajo se izzvati, brez strahu stoje mirno ob ulicah in gledajo. Ker ni nasilnega odpora, se divjaki naveličajo razgrajati, odhajajo. Črnci so zmagali — pasivni odpor je po nasvetu dr. Kinga zmagal.

Ne dolgo potem pride odlok vrhovnega sodišča v Washingtonu, ki se je glasil: Ločevanje belcev in črncev na avtobusih, kot je uvedeno v Alabami, je protizakonito in mora takoj prenehati.

Dr. Kinga so izpustili. Zbral je svoje vernike, sicer protestante, v svoji cerkvi in jim bral iz lista sv. Pavla Korinčanom:

"Ko bi imel vero, da bi gore prestavljal, ljubezni pa bi ne imel, nisem nič."

Take vrste mož je bil dr. Martin Luther King. Kljub vsemu miroljubna borba za pravice črncev v Ameriki še ni končana. Kljub vsem govorom in izjavam dr. Kinga črnski skrajneži (Black Power) hočejo pravico izzvati s silo, ko se belci ne ravnajo po odlokih vrhovnega sodišča. Dr. King je nastopal mirno pot tudi napram tem nesrečnežem. Zato menda je moral umreti. Njegov naslednik je rekel:

"Iz njegove smrti naj bi v naši domovini zraslo novo življenje, življenje brez nasilja, brez rasnega sovraštva."

Usliši ga Bog!

KRIŽ BOŽJI

I. Burnik

Ko bo vse rečeno,
kaj moj brat porekel bo Gospodu?
Kako dokazal bo, da ni zabodil
ga v okrvavljeno srce?

Sklanjam se do križa,
senca trhlega čez mojo pada.
Žalosten obraz je zadnji up in nada:
duša nima nič od kruha ne od riža.

PROCESIJA ŽIVALI

I. Burnik

Drug za druugim so mravljinci odbrzeli,
ker žuželka si je izpahnila nogo.
Hej, še kralj naj gre pomagat, so veleli,
vlekli so na smrt izmučeno stonogo.

Čuden ples živalic in veselje! — Toda
kdo, krivice sit, naj lačnega obsodi?
Iščem, garajam, molim — in spoznam v zablodi:
od živali do človeka ni prehoda!

SLOVENSKO DRUŠTVO SYDNEY

vabi na

OČETOVSKI VEČER

v soboto 31. avgusta ob 8. zvečer

ST. FRANCIS HALL, Paddington

Pridite ob času v velikem številu

MAMICE — PRIPRAVITE OTROKE — ŠOLE BODO NAREDILE SVOJE — OČE Z NAJVEČJIM ŠTEVILOM PRISOTNIH OTROK BO DOBIL LEPO NAGRADO

Odbor S.D.S.

MIMO ZANK . . .

(s str. 227)

Naj omenim še versko stran v Sloveniji. Narod se trumoma vrača v cerkev. Pojdite samo na Brezje, kako je spet vse po nekdanjem, cerkev olepšana, mnogo romarjev, vsa okolica prenovljena.

Vse to sem videl, slišal in doživel. Mnogo sem razmišljal. Na vso jezo sem napisal par člankov v časopis DELO, ki je poprej že nekaj mojega objavil. V teh člankih sem pa toliko povedal, da noben od njih ni bil objavljen. Namesto tega je nekega dne prišel agent Udbe in mi odvzel potni list. Potem sem moral na zaslišanje. Ker se jim tudi tam nisem dal, so me klicali na sodišče. Nekako sem izvohal, da mi ne uide dve leti zapora, ne vem, po katerem členu zakona.

Tedaj sem si mislil: le čemu v kakšno korist naj bi sedel dve leti brez resnične krivde? Kot odgovor na to sem se lotil kriminalnih prijemov. Ponaredil sem potni list in dva dni pred obsodbo pobegnil v Holandijo, od tam v Nemčijo. Bog in sreča sta mi bila naklonjena. Hotel sem preko meje z vlakom in že sem si kupil vozno karto. Toda nekaj ur pred odhodom vlaka mi je ponudil vožnjo z avtom znanec, ki dela v Avstriji. Tako sem prišel preko Ljubelja v tujino. Pozneje sem zvedel, da me je na Jesenicah čakala milica na carinarnici. Ptiček jim je pa že ušel iz kletke.

Naj zaključim z zahvalo materi, ki me je dala krstiti in sem pozneje tudi prejel obhajilo in birmo. Sem veren katoličan. Zavedam se, da me v življenju čakajo mnoge naloge. V maju sem bil pri slovenski službi božji v Wollongongu, ki jo je opravil p. Jenko iz Sydneya, pevski zbor od tam je pa prepeval. Globoko sem bil ginjen ob tem doživetju — slovenska pesem gre v tujini še vse bolj do srca . . .

Z Vseh Vetrov

VOJNE BREZ PRELIVANJA KRVI bodo divjale po svetu čez kakih 50 let. Tako napovedujejo učenjaki, ki znajo gledati v bodočnost. Na razmere v bodočnosti seveda sklepajo iz tega, kako se stvari razvijajo. Bodoče vojne ne bodo zahtevale človeških vojakov, sami stroji se bodo med seboj borili. Vojne operacije bodo vodili generali in drugi poveljniki iz poveljniških stolpov, kjer bodo samo na gumbe pritiskali. Tako nekako, kot pošiljajo povelja raketam v vesolje. Torej kri ne bo tekla, kosti ne bodo pokale, železa se bo pa polomilo več ko kdaj. — Kdaj se bodo rodili preroki, ki bodo napovedali: čez 50 let bodo tudi vojne na knofe do kraja prenehale?

PRVA ŽELEZNICA V AVSTRALIJI je stekla 13. septembra 1854 in sicer od Flinders ulice v Melbournu do Port Melbourna, ki se je takrat imenoval Sandridge. Stekla je pa zelo nerodno. Melbournčani so za ta dan priredili primerno slavnost in ljudi se je nabralo, da je bilo kaj videti. Nastopili so slavnostni govorniki in navdušenja ni manjkalo. Prišel je trenutek za odhod vlaka: ena, dve, tri . . . Strojevodja je odprl paro, lokomotiva se pa ni zganila. Hropel je strojevodja, stroj pa ne. Priskočili so slavnostni govorniki in na stotine drugih prisotnih, uprli so se v vozove in vlak spravili v tek. Ne, v počasno premikanje! Ko so kolesa napravila kakih sto metrov poti, se je parni stroj zbudil in začel delati brez človeške priprege.

AVSTRALSKE ŽELEZNICE pred sto leti so gradila privatna podjetja, kjer se je obetal dobiček. Vse so bile krajevnega značaja. Tudi proge so bile zelo različnih mer. Počasi so prevzemale gradnjo železnic vlade in uvajale tire po istih merah. V Sydneyu so napravili prvo železnico eno leto za Melbournom in sicer od Redferna do Parramatte. Njena lastnica je bila že vlada in to je bila prva državna železnica v vsem tedanjem Angleškem Imperiju.

"DOM ŠKOFA ROŽMANA", namenjen starim, onemoglim in bolnim, hočejo postaviti Slovenci v Argentini. Neki Jože Žirovnik je izdal tozadeven poziv na rojake tam. Piše nekako takole: Zgradili smo si lastne hiše, veliko narodnih domov in drugih ustanov v korist skupnosti, manjka pa še nekaj, kar bi moralo že davno biti — zavetišče onemoglim. Ta poziv naslavljamo na vso slovensko javnost v imenu vseh tistih, ki so naše pomoči potrebni. Podprite ta novi dom, ki bo nosil ime dr. Gregorija Rožmana!

"WIR WELE BLEIWE WAT MER SIN" — hočemo ostati, kar smo — pravijo Luksemburžani, ki jih je v drobceni evropski državici komaj za tretjino milijona. To geslo ponavljajo že nad sto let in si domišljajo, da se niso še nič modernizirali. Resnica je pa drugačna. Njihova radijska postaja zasipa vso Evropo s poročili in političnimi razpravami v nemščini, francoščini in angleščini. Kulturne prireditve so na dnevnem redu. Najrazličnejše skupine igralcev, pevcev itd. prihajajo iz tujih dežel. "Kakor je bilo in bo" pa najbolj velja menda o njihovi vojski. Sami pravijo: v 21 minutah nas lahko vsak napadalec pogazi. Prvih 20 minut bi se smejali, v eni nadaljnji minuti bi šla naša dežela rakom žvižgat.

DANAŠNJE AVSTRALSKE ŽELEZNICE prevozijo vsako leto blizu 500 milijonov potnikov. Seveda so po večini vedno eni in isti. Po največ presedijo v železniških vozovih delavci in delavke, ki se vozijo v tovarne in druga podjetja iz okolice, kjer stanujejo. Niso redki, ki se domala vsak dan peljejo na delo ali v službo po 60 milj daleč.

V ZDRUŽENIH DRŽAVAH Amerike imajo poleg mnogih drugih težav tudi težave z železnicami. Preveč jih je, premalo prevoznega dela imajo. Zlasti potnikov je vedno manj. Svet rajši potuje po zraku ali vsaj po velecestah z avtomobili. Mnoge proge so že zelo omejile število potniških vlakov, druge jih domala opuščajo. Nekateri mislijo, da se bodo železnice v doglednem času sploh preživele — vsaj v Ameriki.

"KAKO ČUDNI SO VENDAR LJUDJE!" Tako je baje nekoč vzkliknil ameriški predsednik Lincoln. Zbolel je bil na kozah ali nekaj takega, vsekakor na zelo nalezljivi bolezni. Zaprli so ga v Belo hišo in živa duša nekaj časa ni skušala priti do njega. Nihče se ni hotel nalesti koz. Lincoln je razmišljal in ljudje so se mu zazdeli čudni. Rekel je: Zdaj, ko bi vsi lahko nekaj dobili od mene, se me ogibajo. Kadar pa nimam kaj dati, jih je Bela hiša polna.

JAJCA SO DOBRA, dokler so sveža. Zakaj se jajca pokvarijo? Njihova lupina je nevidno luknjičasta, skozi luknjice udarja zrak in z njim razne škodljive klice. Če hočeš vedeti, kako sveža so jajca, raztopi v litru vode 10 dkg soli in položi v posodo jajce. Če je staro, plava na vodi, če je čisto sveže, se takoj potopi do dna. Napol staro se potopi napol itd.

O AMERIKANCIH TRDIJO njihovi zdravniki, da je vsak drugi preveč rejen. Največ zato, ker se ne gibljejo dovolj. Tudi učeča se mladina se ne razvija, kot bi bilo potrebno. Komaj polovica je zdravstveno dovršena. Končno isti zdravniki tožijo, da celo za otroke velja: na deset ur sedenja pri televiziji najdejo le eno uro za šport ali telovadbo. Mnogi pa sploh ne.Vz rok je tudi v tem, da mnogi otroci nimajo kam iti za športne igre, da bi se pošteno razgibali. Parki so daleč nekje, na ulici ga bodo brž povozili, dvorišča "za hišo" ni. Kaj je "vrt", otroci vedo le iz knjig in — televizije . . .

ŽENSKA, KI ZNA LAJATI, je uslužbena pri občinski upravi v Stockholmu. Posnemati zna 20 različnih pasjih vrst. Njena naloga je, da preiskuje, kje imajo psa pri hiši, pa ga niso prijavili občini. Ženska pride v bližino hiše, ki ji je sumljiva, in zalaja. Če ni odmeva, poskusi lajež druge pasme. Ko zadene pravo, se ji oglasi iz hiše pes. Njegov gospodar mora plačati globo in urediti z občino za plačevanje pasjega davka.

PRVA SRBSKA TISKARNA — v začetku 16. stoletja — je bila v Črni gori. Ko so jo kmalu po njenem nastanku zajeli Turki, so nekateri izobraženi Črnogorci odšli v Benetke in tam ustanovili tiskarno za srbske knjige in spise. Obstajala je nad sto let. V njej so natisnili dolgo vrsto srbskih knjig, ki jih je še danes mogoče videti po srbskih cerkvah in samostanih. Seveda so pa v teku stoletja nastale domače tiskarne tudi v Srbiji, največ v samostanih. Knjige iz teh tiskarn so danes tako redke, da jih hranijo razne knjižnice le po en sam izvod.

PREDOR POD GORO MONT BLONC, najvišjo v Evropi, je letos star osem let. Namenjen je avtomobilskemu prometu. Zgrajen je v višini 1381 metrov, dočim je Mont Blonc sam visok 4807 m. Predor je dolg 11,600 m., širinna mu je 8 m, višina 5 m. Ves je razsvetljen in posebne prezračevalne priprave skrbe za svež zrak. Niti ne manjka bencinskih črpalnic in telefonskih stanic. Na francoski strani je kmalu pod tunelom mesto Chamonix, ki stoji tam menda samo za tujski promet. Od tam vodi tudi vzpenjača na Mont Blonc.

V ZDRUŽENIH DRŽAVAH AMERIKE ima katoliška Cerkev 130 duhovnikov črncev. To je zelo malo za 20 milijonov naroda črne barve. Razlogi za tako majhno število so različni. Seveda tudi procent katoličanov med črnci ni visok. Teh 130 duhovnikov-črncev se je zbralo v mestu Detroit na posebno zborovanje, kjer so pretresali razna vprašanja, tikajoča se njihovega poklica. Sestavili so resolucije na naslov ameriških škofov. V glavnem so podali predloge, kako na jse Cerkev obnaša, da ne bo veljala le za Cerkev "belih". Danes le prepogosto napravlja ta vtis, se zdi tem duhovnikom.

TURŠKA MOŠEJA, slavna Sulejmanova djamija v Istambulu, ki predstavlja višek osmanske gradbene umetnosti, je v miniaturi najnovejši dodatek znanemu "Minimundu" — Svetu v malem — ob Vrbskem jezeru na Koroškem. Izdelali so ta dodatek natančno po originalu učenci tehničnega zavoda v Beljaku. Stavba ima 34 kupel iz bakrene pločevine, oba minareta dosegata višino 3.20 m. Kljub tolikemu pomanjšanju celokupne stavbe je ta najnovejši dodatek zavzel 56 kvadratnih metrov na zemljišču Minimunda, ki je vsako leto velika privlačnost za domačine in turiste.

O SYDNEYKI OPERI je sredi maja letos napisal celovški Naš tednik naslednje: Okoli dve milijardi šilingov (avstrijskih) bo stala zgradba nove opere v Sydneyu, ki bo dograjena do leta 1969. Po prvotnih proračunih naj bi stala opera samo okoli 200 milijonov šilingov, poslopje pa naj bi bilo dograjeno do leta 1965. Toda zaradi tehničnih težav in političnih prerekanj je prišlo do zakasnitve in podražitve ter do hudih kritik. Vendar gradbo nadaljujejo in bo opera do prihodnjega leta dograjena. — Pač bodo morali v Celovcu ponovno pisati o sydneyski operi, pa "prihodnje leto" preložiti v eno prihodnjih desetletij, kali?

"EKONOMSKA POLITIKA" v Belgradu je pisala: Prišel je v naše mesto na obisk k prijateljem tuj tržavljan in je tu nenadoma zbolel. Ko je imel 39 stopinj vročine, so klicali zdravnika. Dobili so pojasnilo: ker gre za tujega državljana, bi bilo treba izpolniti cel kup obrazcev, napraviti račun v tuji valuti, preračunati tuj denar v dinarje, vse to bi bilo preveč komplicirano, zato zdravnik ne bo prišel. — Menda pa le niso dostavili: vse to bi bolnika tako jezilo, da bi mu naša zdravila pognala vročino na 44 stopinj.

SLOVENCI V LONDONU na Angleškem so doživeli ginljivo slovesnost. Misijonski križ je izročil msgr. Nace Kunstelj gospodični. Zinki Hercog, ki je odhajala v Afriko kot laična misijonarka. Dobro leto dni se je pripravljala na svoj novi poklic in je posebej študirala angleščino. Vsi so ji želeli veliko uspeha v misijonih tuje dežele in ji čestitali na vzvišenem poklicu.

POPOTNIK PO POLJSKI PIŠE: Ustavili smo se v Ausschwitzu, nekdanjem koncentracijskem taborišču. Kako presunejo človeka pogledi na 5,000 kg las, ki jih še niso uspeli pretkati v blago, pogled na plinsko komoro, na peči v krematoriju, na celico smrti s samo 1 kvadratnim metrom površine, kjer so umirali po štirje reveži . . . Kaj zmore človek, če postane übermensch . . .

ALI VNEBOVZETA ZAPIRA ALI ODPIRA?

(Za 15.avgust)

PRED NEKAJ LETI JE PAPEŽ PIJ XII. razglasil Marijino Vnebovzetje za od Boga razodeto resnico, ki jo je treba trdno verovati. Za ogromno večino katoličanov to ni bilo nič novega. Naša vera je vključevala to resnico od naših mladih in najmlajših let. Nič nismo popraševali, če je kak papež kdaj zatrdil, da je Marija odšla v nebesa za svojim Sinom z dušo in s telesom, dovolj nam je bilo, da je Cerkev od starih časov obhajala v spomin na to poseben praznik.

Vendar so se našli v Cerkvi sami nekateri, ki jim papeževa slovesna proglasitev ni bila všeč in se jim je zdela nepotrebna. Ne da bi ne verjeli v Marijino telesno Vnebovzetje, le tisti papežev tako slovesni poudarek jim je bil odveč. Bili so namreč že takrat navdušeni "ekumenisti", hrepeneli so po delu za ujedinjenje vseh kristjanov, da bi krščanske cerkve ne ostale do konca sveta tako zelo ločene in druga drugi neprijazne, če že ne sovražne.

Zavedali so se, da pravoslavna Cerkev sicer zelo časti Mater božjo in prav zato tudi v njeno Vnebovzetje vsaj površno verjame, da pa na kako papeževo proglasitev ne bo pristala. Glede protestantov vseh vrst je bil pomislek še globlji. Že tako so radi očitali katoličanom, da "malikujejo" pred Marijo, ko jo toliko časte, nikakor niso bili voljni poslušati, kaj šele sprejeti, kakšno papeževo izjavo v večjo čast Materi božji. Zato so mislili "ekumenisti" med katoličani, protestanje pa kar naravnost izjavljali, da je papeževa razglasitev te verske resnice zaprla vsa vrata, kjer bi se razklani kristjani mogli zbirati, pogovarjati in morda polagoma priti do nekakega sporazuma.

Kazalo je, da je prav Vnebovzeta enkrat za vselej onemogočila ne samo zedinjenje kristjanov, ampak celo vsak poskus, da bi prišlo do zbližanja in za njim kdaj pozneje do zedinjenja.

Toda — človek obrača, Bog obrne. Pij XII. ni mogel vedeti, kako se bo obrnilo kmalu po njegovi smrti. Ni računal s tem, smatral je za voljo božjo, da ukrene, kakor je ukrenil — Vnebovzetje Marijino je razglasil za versko resnico. Ni bilo treba dolgo čakati, da je Bog potrdil zaupanje Pija XII. in — vsemu pričakovanju nakljub — razgnal bojazni katoliških "ekumenistov", pa celo tudi odločni odpor protestantov.

Za Pijem XII. je prišel Janez XXIII. Prav gotovo ne po nekaki slepi sreči ali nnepreračunljivem naključju. Ves svet, ki veruje v Boga, priznava, da je bil "od Boga poslan". Prav nič ni verjel v "zaprta vrata", ki naj bi jih "zakrivil" njegov prednik. Še vse manj pa, da bi jih bila zaprla prevzvišena Vnebovzeta. Že kar spočetka se je pokazal za največjega "ekumenista", da je prekosil vse goreče pobudnike pri delu za zbliževanje in končno ujedinjenje ločenih krščanskih cerkva.

Višek Janezove vlade je nastopil, ko se je na njegovo povabilo zbral nov vesoljni cerkveni zbor — VATIKAN II. Vabilo so dobili tudi pravoslavni in protestantje. Po vsem svetu je čudno zašumelo. Za odziv na povabilo, pa tudi zoper. Vendar je končno prevladalo vsaj simpatično gledanje na dogodke v Rimu, čeprav kritike ni manjkalo. Najbolj značilno je, da se je v teku koncila in po njem začuda razmahnil "ekumenizem" prav tako med ločenimi na vzhodu in zahodu, kakor med tistimi katoličani, ki se jim je dotlej zdel nepraktična zadevščina.

Ko letos zopet praznujemo dan Marijinega Vnebovzetja komaj po dobrem desetletju od proglašene verske resnice, imamo pred seboj dejstvo, da si katoličani, pravoslavni in protestantje še nikoli niso bili tako blizu, tako prijateljski in pripravljeni na "dialog", kot prav v naših dneh. Res je, da se nikjer ne zbližujejo pod kakim vidnim znamenjem Vnebovzete, res je da ne vemo, kako se bo zbliževanje nadaljevalo in zaključilo, to je vse v božjih rokah. To pa prav lahko vidimo že zdaj, če le hočemo, da Vnebovzeta po tem, kar je napravil Pij XII., nikakor ni "zaprla" vrat do medsebojnega srečavanja ločenih kristjanov.

Res je, ne upamo si reči, da jih je prav Ona odprla. Nimamo jasnih znakov za tako trditev. Toda kdo ve, kaj se godi "za kulisami" božje Previdnosti? Kdo ve, če se ni ekumenizem tako razmahnil — ne nakljub — ampak zaradi slovesne razglasitve o Vnebovzeti? Gotovo kaj takega najmanj slutijo protestantje, ni treba, da bi to slutili pravoslavni, celo katoličanom take slutnje niso zelo potrebne — eno vidimo vsi: Vnebovzeta vrat ni zaprla — čast in slava ji!

ROMANJE V CABRAMATTO

(Str. 234)

Marijan Oppelt pozdravlja nadškofa in kozula ob še zakriti Baragovi sohi (Foto Nikolich)

TIPKA

(s str. 213)

zjutraj nenadoma zadela srčna kap, dasi je bil pri svojih šestdesetih letih še kaj zdrav in čil. Tako se mu je izpolnilo, kar je večkrat prej izrazil: da bi rajši umrl v domovini.

Naj bo pokojnemu Edvardu Bog Plačnik za vse, kar je v življenju dobrega storil. Mi pa se ga spominjajmo v molitvah. Obenem izrekamo žalujoči soprogi iskreno sožalje.

★ Za prejem svete birme v oktobru se je v Melbournu doslej prijavilo 37 otrok in en odrasel, v Adelaidi pa 30 otrok in en odrasel. Pa mislim, da bo število še raslo. Vsekakor je še čas za prijavo, da priglašenci pravočasno dobijo snov za pouk. Kateri otrok ne zna več slovensko, se bo lahko učil v angleščini: glavno je, da **razume** krščanski nauk, pozna pomen birme ter svoje dolžnosti kot katoličan.

★ Od odkritju Baragovega spomenika in blagoslovitvi vogelnega kamna 21. julija so udeleženci fotografirali na levo in desno, kakor vselej ob takih izrednih prilikah. Ali bi bilo mogoče napraviti po eno kopijo slik za našo zbirko in mi jo **čim prej** poslati? Stroške z veseljem povrnem, če treba. Najlepše posnetke bi uporabili za tisk. Lepo prosim, je **nujno**!

— * —

BESEDILO VZIDANE LISTINE

Slovenski izseljenci v Avstraliji smo v letu Gospodovem 1963, ob 1100-letnici prihoda sv. bratov Cirila in Metoda med naše prednike, dobili dovoljenje za zidavo tega svetišča. Zidamo ga Bogu v zahvalo za milost vere, apostoloma cerkvene edinosti v čast, pokojnim bratom in sestram — žrtvam vojne — v spomin, nam pa v živ opomin, da tudi v izseljenstvu ohranimo sveto dediščino prave vere.

Kew, Victoria, 21. julija leta Gospodovega 1968.

Sveta Ciril in Metod, varujta naš izseljenski rod!

Iz Slovenske Duhovniške Pisarne N.S.W.

Tel. za p. Valerijana: 31-3655

Naslov: 66 Gordon Street, Paddington,

N.S.W. 2021.

Službe božje

Nedelja 18. avgusta (tretja v mesecu:
Leichhardt, sv. Jožef, **ob 10:30**
Popoldne romanje v Cabramatto. Slovenska služba božja v Canberri ta mesec odpake.

Nedelja 25. avgusta (četrta):
Sydney (St. Patrick) **ob 10:30**
Villawood (Gurney Rd.) **ob 10:15**

Nedelja 1. septembra (prva v mesecu):
Blacktown (stara cerkev) **ob 10:30**
Croydon Park (sv. Janez) **ob 10:30**

Nedelja 8. sept. (druga):
Sydney (St. Patrick) **ob 10:30**
WOLLONGONG (St. Francis H.) **ob 4:45**

Nedelja 15. sept. (tretja):
Leichhardt (sv. Jožef) **ob 10:30**
CANBERRA (Braddon) **ob 6. zvečer**

K MOLITVI ZA BLAGOR DOMOVINE

Krožek SLOMŠEK-BARAGA zopet vabi k molitvi za domovino v nedeljo 8. septembra, ko je obenem praznik Marijinega rojstva. Zopet kot po **navadi ob 2. pop.** v kapelici sv. Frančiška v Paddingtonu.

SV. BIRMA BO

Starši, ki želite, da bi vaš otrok prejel zakrament svete birme 14. oktobra v Paddingtonu, ko bo birmoval koprski škof Dr. Janez Jenko, ste naprošeni, da to čimprej javite slovenskemu duhovniku.

BERIMO SVETO PISMO!

Drugi vatikanski koncil je toplo priporočil vsem vernikom, naj redno berejo sveto pismo. Saj so to knjige, ki so pisane po navdihnjenju Svetega Duha. Sveti Duh je evangeliste nagnil k pisanju, jih pri tem podpiral in varoval zmote. Te svete knjige vsebujejo nauk Jezusa Kristusa, ki ga je oznanjal, ko je bil na zemlji. Zato je sveto pismo najlepša knjiga, kar jih je kdaj obstajalo.

Izvedenci svetega pisma pa vedno poudarjajo, da je varno brati le tako izdajo svetega pisma, ki ima poleg svetopisemskega teksta tudi **razlago.** Upoštevati moramo namreč, da je bilo sveto pismo pisano pred mnogimi stoletji. Ljudje so v tistem času imeli svoj način izražanja, ki je precej različen od današnjega. Zato so razlage ob svetopisemskem tekstu nujno potrebne. Sicer bi kdo lahko zašel v zmoto (kakor so zašle številne protestantske ločine).

Svetopisemski strokovnjak dr. Jakob Aleksič je lansko leto v Ljubljani priredil **"Malo sveto pismo"**, ki vsebuje številne odlomke najvažnejših knjig stare in nove zaveze; te odlomke spremljajo številne opombe in razlage. Rojaki v domovini so pridno segli po tem priročnem izdanju najlepši svetopisemskih odlomkov. Sedaj je tudi v Avstraliji na ponudbo.

Lepo vezana stane **$ 1-50**, nevezana **$ 1.** Dobili jo boste lahko o priliki misijonov in birmovanja škofa Jenka, v Sydneyju in okolici že zdaj ob nedeljah pri službi božji.

Po pošti jo naročajte ali na naslov MISLI ali p. Valerijana, ki ga najdete na tej strani lista. Dodajte vsaj 15 c za poštnino.

ROMANJE V CABRAMATTO

V nedeljo 18. avgusta popoldne, nekaj dni **po prazniku Vnebovzete.** Ker moramo ob pol štirih cerkev izprazniti, **bo začetek ob 2.15.** in brez procesije. Pridite naravnost v cerkev.

2.15: litanije Matere božje in spovedovanje; nato kratka pridiga in sv. maša z obhajilom.

Družabnost v dvorani

P Valerijan bo kaj povedal o svojem izletu v Šiško in še kam, mešani zbor nam bo nekaj zapel, nastopi otrok bodo fletni.

Cerkev Srca Jezusovega in dvorana: blizu postaje na Park St. ob Cabramatta parku, — Vabljeni!

ZA SESTRSKO HIŠO

Ob kratkem obisku staršev in domovine sem imel priliko obiskati tudi nekatere samostane "Sester Brezmadežne", kot na primer v Šiški, v Križah pri Tržiču, na Brezjah in v Čakovcu. Sestre so me povsod gostoljubno sprejele, posebno še v Čakovcu, kjer je njihov noviciat. To je poseben samostan, kjer se vzgajajo mlade sestre vsaj dve leti takoj po prejemu redovne obleke. Preseneetile so me s posebno pozdravno pesmijo, prav nalašč za moj obik prirejeno. Veliko so me spraševale, kako delujejo njihove sestre (šest jih je) v Melbournu, kakšno je podnebje, itd. Vse jih je izredno zanimalo.

Med novinkami v Čakovcu je ena kandidatinja za Avstralijo, kamor bo pohitela takoj po končanem noviciatu. Ostali dve prostovoljki za Avstralijo sta pa v noviciatu v Gradcu. Med sestrami je veliko navdušenja in idealizma za delo v težjem delu vinograda Gospodovega, kot je na primer Avstralija. Sploh so delo v Avstraliji vključile v svoj apostolat. To se vidi iz njihovega lističa, ki ga izdajajo za sestre na vseh postojankah.

Sestre z zanimanjem slede naši nabiralni Akciji za njihovo drugo postojanko v Avstraliji — ki to bo, e Bog da, kmalu: SYDNEY. Seveda tudi molijo za dobrotnike, stare in NOVE.

Od zadnje objave darov v majski tevilki pa do 30. julija smo prejeli naslednje darove za sestrski samostan v Sydneyu:

$165.00 Slovene Dom Pty. Ltd.; $30.00 Toni Požar; po $10.00: Alojz Filipič, L. & M. Košorok; $8.00: Niko Krajc; $7.00: Rafael Koren, $5.50: Milka Zanuttini; po $5.00: Jože Črnčec, Slava in Milan Gorišek, Ignac Kotnik, Matija Okorn; po $4.00: Slavko Fabjan, Franc Medvedec, Stanko Zust; po $2.00: Miriam Bavčar, Ivanka Kariž, Anton Pasič, Arnold Plevnik, Marija Stok, neimenovana; po $1.00: Rafaela Bernes, Franc Danev, Vlado Gomboc, Cvetka Skala.

Bog plačaj vsem skupaj in vsakemu posebej. Priporočam se tudi v bodoče, posebno NOVIM dobrotnikom. — **P. Valerian.**

IZ MATIČNIH KNJIG N.S.W.

K r s t i

Constance May Divjak, Randwick. Oče Jože, mati Carolyn, r. Hickling. Botrovala sta Filip Mulhearn in Geraldine Palfreyman — 5.5.1968.

Sonja Rupnik, Alexandria. Oče Franc, mati Vida r. Skvor. Botrovala Franc in Julka Nagode — 12.5.1968.

Edvard Bratovič, Fairfield. Oče Benjamin, mati Leopolda r. Puppis. Botrovala Jože in Marija Bratovič — 26.5.1968.

Sonya Mary Kolar, Matraville. Oče Stanko, mati Marija r. Zver. Botrovala Jože in Rozalija Kavaš — 9.6.1968.

Susan Bogotaj, Wetherill Park. Oče Pavel, mati Marija r. Jereb. Botrovala Stanko in Tilda Žust — 28.7.1968.

Anton Rihard Cimprič, Blacktown. Oče Leopold, mati Hermina r. Trebec. Botrovala Franc in Ivanka Kranjc — 2.6.1968.

Vesessa Irene Robar, Rooty Hill. Oče Janko, mati Ljuba r. Duma. Botrovala Edi in Aleksandra Duma — 7.7.1968.

Jeffrey Mark Robar, Rooty Hill. Oče Janez, mati Tereza r. Koza. Botrovala Jože Pešl in Marija Covnota 7.7.1068.

Marian Alojz Milavec, Auburn. Oče Franc, mati Vida r. Žele. Botrovala Jože Žele in Ivanka Znidaršič — 28. julija 1968.

CANBERRA

Peter Ivan Hočevar, Chifley. Oče Mihael, mati Ana r. Sand. Botrovala Anton in Marija Cevec — 1.1.1968.

Franc Jožef Valenci, Dickson. Oče Miha Valenci, mati Marija r. Plošnjak. Botrovala Jože Novak in Rafaela Kobal. — 4.2.1968.

Edmund Franc Čulek, Braddon. Oče Franc Čulek, mati Liselotte Štefanija r. Pototschnig. Botrovala sta Vinko in Marija Osolnik. — 20.7.1968.

P o r o k e

Alojz Švigelj, Bezuljak pri Cerknici, in **Marlene Galacz**, Graz. Priči: Ivan Švigelj in Elizabeth Galacz — 27.7.1968.

Jože Slavec, iz župnije Knežak in **Magda Vidmar**, rojena v župniji Ubeljsko. Priči sta bila Franc Valenčič in Viktor Vidmar — Rooty Hill, 23.3.1968.

Arnold Gottfried Plevnik, Graz, Austria, in **Kunika Kunač**, župnija Sv. Peter pri Mariboru. Priči F.G. Perkins in Jose A. Angelo — 24.5.1968.

Branko Jože Lipovž iz župnije Sele (Slov. Primorje) in **Jožefa Flajšaker**, Prtoča. Priči Walter M. Darmanin in Mara Pirjevec — 15.6.1968.

NEW SOUTH WALES

Glebe. — V ljubljanski Družini sem našel molitev za duhovnike, ki se mi zdi deloma nenavadna molitev, pa mi da misliti. Iz nje sem prepisal nekaj značilnih stavkov: Gospod, hvala Ti bodi, da imajo naši župniki svoje napake! Popolne osebe bi namreč le s težavo prenašale naše slabosti. Zdravi prezirajo bolne, zlasti če dosedaj niso občutili nobene boležni. Gospod, Ti že veš, kaj delaš. In sedaj, Gospod, Te prosimo za vzvišeno službo, ki jo vršijo naši župniki. Daj, da se ne bodo postavljali, če jim je šlo vse po sreči, in da ne bodo postali malodušni, e so doživeli poraz. Saj Tvoje kraljestvo ne obstaja niti v uspehih niti v neuspehih, ampak v ljubezni . . . Gospod, prosim tudi, da storiš nas bolj dobrohotne do naših župnikov, najprej v mislih, potem pa tudi v besedah. Gospod, daj, da bom svojemu župniku znal odpuščati njegove nepopolnosti in pomote! Daj, da bom že enkrat doumel, da meni ni treba prenašati več ko enega župnika, dočim mora on potrpeti z vsemi svojimi verniki. Amen. — **Peter Bizjan.**

Point Piper. — Pismo iz Hrenovic se je bilo nekam zataknilo, pa zdaj je pred menoj. Glasi se: Spoštovani pater! Prejel sem poslani denar (100 dol.), ki ste ga zbrali za našo cerkev. Zelo sem vam hvaležen in vsem, ki so kaj darovali. Iz vašega pisma sem čutil, da ste zelo obremenjeni z delom in mi je žal, da sem povečal delo in skrbi. Hotel sem samo opozoriti naše farane, ki tam prebivajo, naj bodo vendar velikodušni do domače cerkve. To sem storil zato, ker vem, kako mnogi izseljenci pomagajo domači krstni cerkvi. Seveda, razmere in razdalje v Avstraliji si morem komaj predstavljati. Nikoli bi pa ne bil česa prosil, če bi ne bili tu tako prizadeti od vojne. Do danes nam ni nihče povrnil škode in zato so morali vse breme za obnovo nositi naši dobri ljudje. Obnovljeni zvonik nam je blagoslovil dne 10. sept. škof dr. Janez Jenko. Prav lepa hvala še enkrat in iskren pozdrav. Župnik Gregorič. — Pismo prejel in ga objavlja — **P. Bernard.**

Point Piper. — Rojak **Jože Wouk** na naslovu: Forestry Jimna, Qld. 4515 je s pismom naročil MISLI leta 1959, jih vsa leta prejemal in redno plačeval. To je vse ,kar je uredniku znano o njem. Pretekli mesec je pa list prišel nazaj in na ovitku je bilo napisano: **Deceased.** Nič drugega. To bi naj pomenilo, da je Jože umrl. Čeprav je bil tako osamljen daleč od rojakov, ga je moral vendar kdo naših poznati ali vsaj vedeti kaj o njem. Za morebitna poročila o rajniku se priporočam in že vnaprej zahvaljujem. — **Urednik.**

VICTORIA

Kew. — Dobil sem pismo, ki ga je napisala udeleženka naše slavnosti v nedeljo 21. julija. Vesela je bila, piše, da se je tako lepo obneslo in vsem v zadovoljstvo. Potem pa pove, da je bila razočarana zaradi napisa na Baragovem spomeniku, ker je v angleščini. Dostavlja, da so verjetno tudi drugi bili istega mnenja. Prav zaradi tega njenega mnenja ne odgovarjam samo njej ampak javnosti. V ženinem pismu berem: "Zakaj tako? Novodošli naseljenec bo prisiljen vprašati starejšega sodruga Avstralije, kdo je bila ta oseba in kaj je storila, da si je zaslužila tako posmrtno čast, ker zaman bo strmel v tujo neznano pisavo, čeprav je že poprej osebno on sam o Baragu več ali manj vedel." — Mislim, da bi vsak zaveden Slovenec moral poznati ime BARAGA in za takega je ime z letnico rojstva in smrti na spomeniku dovolj. Če pa kak slovenski novonaseljenec res ne bo poznal tega našega velikega moža, mu kar privoščim zadrego, ko mu bo Avstralec razlagal napis na spomeniku. S tem hočem povedati: Tistih nekaj stavkov na spomeniku je za pojasnilo Avstralcem in drugim naseljencem, ki jim drugače ime Baraga ni znano. Ne bodimo ozkosrčni! Res smo ponosni na Barago kot Slovenca, pa prav zato želimo o njem povedati tudi drugim narodnostim. Zlasti še zato, ker bi ga radi nekoč videli med svetniki sv. Cerkve. Če bo do tega prišlo, ne bo samo "naš" svetnik, za ves svet bo. Zato ga moramo že zdaj kar najbolje predstaviti neslovenskemu svetu. Ko so ustanovili Baragovo zvezo v Ameriki, jim ni šlo za to, da bi jo stisnili med tesne slovenske meje, takoj so ji skušali dati vseameriški značaj, nato pa celo svetovni. Ta misel in ta zavest je dovedla do tega, da je na našem spomeniku napis v angleščini, in prav nič ne dvomim, da je tako prav. Toliko v blagohotno pojasnilo "razočaranim". — **P. Bazilij.**

WESTERN AUSTRALIA

Bassendean. — Vso zahvalo zaslužita list MISLI in Marija Persič iz Melbourna za objavo popisa slovenske ženske narodne noše. Našli smo njen prispevek v junijski številki. Pogrešala sem poseben opis avbe, oziroma navodilo, kako se avba naredi, da bo res lepa in pravilna. Ali bi nam mogla ona dati kakšen dober migljej? Žela bi gotovo mnogo hvaležnosti. — **Ida Zorich.**

Witchcliffe. — Kakor sicer težko čakamo, da nas zopet obišče naš priljubljeni list MISLI, pa le nismo mogli poslati našega novega naslova. Iskali smo ga že od aprila, ko smo zapustili Victorijo. Zdaj smo se končno vselili in vemo, kje smo "doma". Pošljite nam, prosimo, izostale številke MISLI od maja naprej. Obenem se želimo na tem mestu prav iskreno zahvaliti rojaku Štruclju in njegovim, ki so nas ob našem prihodu v Zapadno Avstralijo tako nesebično in gostoljubno sprejeli pod streho. Po mnogih razočaranjih okoli drugih ljudi smo bili zares ganjeni ob dobroti Štrucljevih. Naj jim Bog povrne dobro delo, nam bodo za vedno ostali v hvaležnem spominu. — **Jože Krušec.**

NADALJNJI DAROVI ZA SKLAD

in druge namene

$ 7: Gvido Florenini; **$ 4:** Karl Simenčič;

$ 2: Peter Arlich, Stanko Kalc, Branko Jerin, Maks Spilar, Mario Kranjc, Alojz Asenberger;

$ 1: Karla Kavčič, Janez Zust, Franc Sveb, Ida Zorich, Marg. Lenarčič, Marta Leben, Anton Kračina, Andrej Grlj, Stane Zust, Alojz Žagar, Milan Čeligoj, Karla Čargo, Anton Jesenko.

P. PODERŽAJ, INDIJA. — $ 10:N eimen.; po $ 2: Jos. Kostevc, Ivan Mlakar, Pavla Pirc, Helena Pirc; $ 1: Cvetka Skala. — Vsota je narasla na $ 122. Naj se stalno dviga!

SLOMŠKOV SKLAD. — $ 4: Karolina Čargo; po $ 2: Peter Bizjan, Neimen. Vic.; $ 10: Roza Legiša.

SLOVENIK V RIMU: po $ 10: trije neimenovani; $ 2: Neimenovana. — Odpošljemo, ko bo 200. Manjka še $ 56.

Vsem ponovno: Lepa hvala in Bog povrni!

QUEENSLAND

Brisbane. — Ko bo avgustova številka MISLI dospela v Brisbane, bo pač prvič. da ne bosta segla po njej zvesta naročnika Plutova ata in mama, Jože in Kristina. Takrat bosta že v Beli krajini, kamor sta se odločila poleteti na obisk po 30 in 40 letih. Počutita se še dovolj krepka, da se nista ustrašila vožnje z jeklenim ptičem. Odfrčala bosta 13. avgusta. Voščimo jima srečno potovanje in zdrav povratek med nas. Upamo, da bodo Jožetove kokoši in petelini že kako prestali skozi njegovo odsotnost in ga z nami vred veselo pozdravili ob povratku. — **Janez Primožič.**

PO ŠPORTNEM SVETU

Alpinisti Roman in Karel Herlec, Marko Aljančič iz Kranja in Narcis Mršič iz Reke so v zasebni odpravi naskočili 5.165 m visoki Ararat v turškem delu Armenije. Na vrh je prišel le Roman Herlec, ostali so ga čakali v višini 4.300 m. Herlec je dosegel vrh 19. junija, ni se pa dolgo zadrževal na vrhu, ker se je vreme preveč poslabšalo.

Tudi ljubljanska Olimpija je ostala v prvi jugoslovanski nogometni ligi. V zadnji tekmi 30. junija je na Stadionu premagala Radničkega iz Niša z 2:0 in s 27 točkami zasedla 11. mesto, za njo je z istim številom točk Maribor.

Prvak je Rdeča zvezda iz Belgrada s 43 točkami, drugi je Partizan z 38, slede Dinamo iz Zagreba s 35, Hajduk s 34, Železničar iz Sarajeva s 33, Vardar iz Skopja s 30, lanski prvak Sarajevo z 29, Proleter iz Zrenjanina (29), Radnički (28), Zagreb (27), Olimpija in Maribor, Vojvodina in Velež (26), Belgrad (25) in zadnja Rijeka s 23.

Prihodnje leto bo tekmovalo v prvi ligi 18 moštev, v ligo prideta Čelik iz Zenice in Bor, Belgrad in Reka pa bosta igrala za obstanek v ligi z drugouvrščenima obeh II. lig, tuzlansko Slobodo in s Trepčo.

Na XVI. mednarodnem mladinskem nogometnem prvenstvu na Reki je osvojila prvo mesto Rijeka, ki je v finalu premagala Dinama iz Zagreba z 2:1, Zagreb pa je v tekmi za tretje mesto premagal ljubljansko Olimpijo prav tako z 2:1, peto mesto je osvojil Vasas iz Budimpešte, slede Sarajevo, Hajduk, Som bierki (Poljska), Jednota (ČSSR) in Austria z Dunaja.

Vera Nikolič, jugoslavanska in evropska rekorderka na 800 m je v Londonu postavila nov svetovni rekord na tej progi s časom 2;0,5 s in za 5 desetink izboljšala rekord avstralske lahkoatletinje Judy Pollock.

BELI IN ČRNI V JUŽNI AFRIKI

Janez Primožič

V JUNIJSKI ŠTEVILKI "MISLI" smo obravnavali odnose med belimi in črnimi v Severni Ameriki, poglejmo še v Južno Afriko. Že zemljepisno sta deželi daleč druga od druge, tudi drugačnih podobnosti ne bomo našli kaj prida. Trenja med belo in črno raso tu in tam nas zanimajo, zato mislimo takorekoč v isti sapi na obe deželi. Prav zaradi odnosov med belimi in črnimi obe deželi razburjata svetovno javnost. Močna razlika je pa že v tem, da so v Ameriki črni priseljeni od drugod, v Južni Afriki pa obratno. Čeprav v Ameriki beli niso prvotni prebivalci, so bili vendar že krepko naseljeni pred uvažanjem črncev.

Nad odnosi med obema rasama v Južni Afriki je prvi vrsti razburjena Afrika sama. Na njenem ozemlju je v zadnjih časih naraslo število samostojnih držav na preko trideset. Geslo "Afrika Afrikancem!" vleče. Svetovna javnost se čuti enako prizadeto. Pritisk na Združene narode, naj vendar nekaj ukrenejo, prihaja od raznih strani. Podoba pa je, da ta svetovna organizacija nima moči, da bi napravila red.

Da bomo ves položaj bolje razumeli, je treba malo pogledati v preteklost dežele, ki je danes znana pod imenom: Republika Južna Afrika.

Leta 1960 so črni Afrikanci priredili demonstracije za dosego človeških pravic, pa so mnogi obležali mrtvi. Od takrat raste odpor proti politiki proslule "Apartheid", ki jo dnevna poročila v tisku in govorjeni besedi neprestano omenjajo.

Beseda Apartheid in njen pomen segata nazaj v zadnja leta prejšnjega stoletja. Prvi beli naseljenci v Južni Afriki so bili holandski kmetje, ki so nam znani pod imenom Buri. Brž so začeli s politiko stroge ločitve med belimi in črnimi — apartheid. Jemali so črnim zemljo in jih odrivali čim dalje proč od naselbin belih. Znano je, da je v letih 1899 do 1902 prišlo do krvave "burske vojne", v kateri so domačini skušali priti zopet do nekdanjih svoboščin. Ni se jim posrečilo, zakaj ostali so navezani le sami nase, dočim so Buri dobivali pomoč od zunaj, zlasti od Anglije. Tako je še nadalje ostalo pri kruti diskriminaciji in domačini — afriško pleme Bantu — so zaživeli pravo suženjstvo. Namesto da bi se mogli zaradi naraščajočega števila pomakniti iz tesnega ozemlja na jugu, so se morali še bolj stisniti v prostor, ki so jim ga določili belci. Šele pozneje, ko je v mestih naraščala industrija in so tovarne potrebovale delavce, so smeli črnci priti v mesta na delo, stanovati pa so morali in morajo še danes izven mest.

Nov sunek ločitve je prišel leta 1948, ko je vlado prevzela stranka Nacionalistov. Zavoljo lepšega so nacionalisti ustanovili sedem črnskih držav — Butustans — z lastnimi parlamenti, toda nobena teh državic ni smela ukreniti najmanjših odločitev brez odobritve centralne bele vlade. Črnci, ki so ostali izven meja omenjenih državic, pa sploh niso imeli državljanskih pravic in niso mogli prav nič vplivati na razvoj državne politike. Isto velja za mešance — tudi ti so državljani drugega razreda.

Leta 1950 je vlada izdala zakon o kontroli in lastnini zemlje. Zakon so že začeli izvajati. Vsa zemlja ima biti razdeljena med posamezne skupine belcev in črncev in vsak ima stanovati v svojem okrožju. Kogar bi našli v napačnem okrožju, bo prisiljen k preselitvi tja, kamor spada.

Vse to v popolni veljavi pod geslom Apartheid. Nekaj nad tri milijone belih ima izključno oblast nad 14 milijoni domačinov, ki imajo črno polt — ali pa so mešanci. Beli imajo v posesti 87% vse zemlje in kontrolirajo tri četrtine dohodkov v državi. Tudi osebni zaslužek belca je petkrat večji kot črncev. Vso politiko vodijo beli, črni nimajo pravice voliti v parlament, niti ne organizirati političnih strank.

Leta 1961 so na konferenci Angleške skupnosti narodov domala vse države-članice obsodile to človeka nevredno početje Južne Afrike. Tedaj je ta izstopila in Commonwealtha. Podporo ima le od strani Portugalske in v zadnjem času Rodezije, ki je pred leti proglasila samostojnost in se uprla nadoblasti Anglije. Videti je, da bo v doglednem času kaj težko prišlo do sprememb in bolj človeškega ravnanja z domačini, ki si ne morejo pomagati.

DR. I. MIKULA NA SEVERU

Takoj v začetku avgusta se je odpravil proti Brisbanu in od tam naprej proti severu, v notranjost Queenslanda. Obiskati želi vse razne majhne naselbine, kjer ve za kaj Slovencev. Morda še bo za nadaljnje zvedel. Računa, da se bo vrnil v Sydney okoli srede septembra. Želimo njemu in rojakom, ki se bo z njimi srečali veliko uspeha in blagoslova.

ALI ŽE VESTE?

Polet z luksuznim jet-letalom iz Avstralije v Ljubljano in nazaj lahko napravite v skupinah po 15 ali več oseb za samo $ 798-90.

To pomeni prihranek $ 340-50 na osebo.

Za podrobne informacije se obrnite na

ALMA POTNIŠKO PODJETJE

330 Little Collins St., vogal Elizabeth St., Melbourne, 3000
Telefon: 63-4001 63-4002

Pošljite mi podrobne informacije

Ime .....

Naslov .....

.....

PHOTO STUDIO

NIKOLICH

108 Gertrude Street

Fitzroy, Melbourne, Vic.
(Blizu je Exhibition Building)

Se priporoča rojakom za naročanje fotografij vseh vrst.

Nevestam posojamo brezplačno nove poročne obleke.

Odprto vsak dan od 9. do 1. in od 3. do 6. ure pop.

Ob sobotah in nedeljah od 9.-7.

Dogovorite se za čas preko telefona: 41-5978. Izven ur: 44-6733

GLAVNI AGENT ZA FIRMO "PUTNIK"

OLYMPIC EXPRESS

110 A Bathurst St., Sydney, 2000

Tel: 61-7121 ali 26-2191

PODRUŽNICA:

253 Elizabeth St., Sydney
Tel: 26-1134

★ Urejuje rezervacije za potovanje po morju in zraku

★ Nudi možnost dolgoročnega odplačevanja na nizek depozit

★ Izpolnuje obrazce za sklepanje zakona, razne prošnje in tako dalje.

★ Ima na ponudbo zastopnika, ki vas lahko obišče in vam pomaga v raznih problemih.

OBRAČAJTE SE NA NAS!

HAIRDRESSING SALON

"MIRA"

25 Dale Street, Fairfield, N.S.W.

se priporoča rojakinjam v Fairfieldu in okolici za pričeske, ondulacije, kodranje, barvanje in nego las.

Poleg rednih delovnih ur, je salon odprt tudi v četrtek zvečer in soboto ves dan.

Cene zmerne: "Special permanent" samo

$ 3.50

Telefon 72-6392. Mira Radič.

SLOVENSKI KROJAČ

MARTIN JANŽEKOVIČ

IZDELUJEM OBLEKE VSEH VRST: poročne, športne itd. Natančno po vaši želji. Velika izbira angleškega blaga. Prodaja raznih tekstilnih potrebščin.

125 KING ST.,
NEWTOWN, SYDNEY
Kličite čez dan ali zvečer: 51-6513

ZA POTOVANJE V SLOVENIJO
PO NAJNIŽJIH CENAH
se obrnite na TURISTIČNO AGENCIJO

"PUTNIK"

245 Gertrude St. (vogal Smith St.)
FITZROY, Melbourne, Vic.

(P. NIKOLICH, IVANKA ŠKOF)

Naša agencija ureja vse vrste potnih dokumentov ter avionske, ladijske in železniške listke.

Z LADJO **Melbourne - Ljubljana**	**$345.00**
V OBE SMERI	$728.80
Z LETALOM **Melbourne - Ljubljana**	**$587.90**
V OBE SMERI	$1116.30
V SKUPINAH:	
Melbourne - Roma in nazaj	**$781.40**

Informacije po telefonu 419-1584.
Po urah 415-978 ali 44-6733

DOSPELE SO NAJNOVEJŠE SLOVENSKE

PLOŠČE

BOŽIČNE PESMI—NARODNE—ZABAVNE
KNJIGE — SLOVARJI — MUZIKALNI
INŠTRUMENTI

UNIVERSAL RECORD CO.

205 Gertrude St., Fitzroy, VIC.
TEL.: 41-1243

STANISLAV FRANK

74 Rosewater Terrace, Ottoway, S.A. 5013

LICENSED LAND AGENT:

Posreduje pri nakupu in prodaji zemljišč in hiš.

DARILNE POŠILJKE v Jugoslavijo posreduje.

SERVICE ZA LISTINE: napravi vam razne dokumente pooblastila, testamente itd.

ROJAKI! S polnim zaupanjem se obračajte na nas v teh zadevah!

Tel. 42777 Tel. 42777

PODJETJE ZA POHIŠTVO, CANBERRA

JANEZ TADINA

9 Collins Street, Quenbeyan, N.S.W. 2620

Priporoča se rojakom za naročila za vsakovrstno pohištvo v dnevnih sobah, spalnicah, kuhinjah in podobno.

Phones: Qbn. 1102.
After Hours: Canb. 49 8162

AVTOKLEPARSKO PODJETJE

IVAN ŽIŽEK

"GRANVILLE SMASH REPAIR"

10 Rawson Rd.
Guildford, N.S.W.
Tel. 632-4433

Delo opravi v sporazumu z zavarovalnico ali po osebnem dogovoru s stranko.

Ponoči in podnevi "Towing Service"
Izučeni avtokleparji lahko dobijo delo
Tel.: 632-4433 — 632-0349

SLOVENSKA MESNICA ZA

WOLLONGONG ITD.

TONE IN

REINHILD OBERMAN

20 Lagoon St., Barrack Point, NSW.

Priporočava rojakom vsakovrstne mesne izdelke: kranjske klobase, ogrske salame, slanino, sveže in prekajeno meso, šunke itd. Vse po najboljšem okusu in najnižjih cenah.

Razumemo vse jezike okoliških ljudi. Obiščite nas in opozorite na nas vse svoje prijatelje!

Dr. J. KOCE

G.P.O. BOX 670, PERTH, W.A. 6001.

TELEFON 87-3854

1. Šivalni stroj svetovno znane firme "PFAFF", cik — cak, lahko dobite za (reci in piši) $ 62. Razveselite z njim mamo v domovini, sestro ali prijateljico! Bo lepo darilo, ki vas zelo malo stane.

2. Pletilni stroj znamke "KAISR AUTOMATIC" lahko dobite za $ 123. Tudi to je krasno in ne drago darilo svojcem v domovini. Prav tako vse druge stroje: motorne kosilnice, traktorje itd. dobite po izredno nizkih cenah.

3. Originalne švicarske ure lahko pošljete domov za $ 10. Razveselite s takim darom poznanega birmanca doma.

4. Ravnajte se po načelu: Svoji k svojim! Tako delajo druge narodnosti. Naročajte pri nas vozne karte vseh vrst — za ladje in letala — saj vas ne stanejo pri nas niti cent več kot drugje.

5. Darilne pošiljke (pakete) odpravljamo hitro in solidno.

ROJAKI, BODITE MODERNI!

Ko ste potrošili že tisoče za komodno ureditev svoje hiše, dodajte še nekaj stotakv, da boste živeli v modernem domu.

Manjka vam samo še

ZRAČNI HLADILNIK

(hladi ali greje po potrebi)

Morda tudi še

GRELNIK NA OLJE

(boljši in cenejši kot električni)

Oboje vam nabavi in inštalira

STANKO FABJANČIČ

80 MacArthur St., Ultimo, Sydney
TEL. 211-0387

DOBRODOŠLI OSEBNO ALI PO TELEFONU!